

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletne 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2059 — nočna 2996, 2994 in 2070

SLOVENE

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 39.011; Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Zena in intelektualizem

Lepo zadoščenje doživljajo danes stare pobornice ženske misli. Mlade, šolane žene, ki so bile mirno zasedle, po prejšnjih ženskih rodovih trdo in z velikimi žrtvami priborne postojanke, niso bile hotele o ženskem gibanju, o feminizmu ničesar slišati. Reke so, da je to zanje premagano stališče, veterinarstvo; danes da je ob sebi umljivo, da ima ženska pravico do znanstvene izobrazbe in vseh intelektualnih poklicev. Niso se pa še dobro ogreli stolci, ko so se začeli iznenada navarno majati in so marsikatero stresli na tla, za bodoče se pa obeta, da bodo ti stolci v obče zopet pridržani le moškimi. Zdaj so mnoge teh žena čez noč postale feministinje in se zatekle pod prapor ženskega gibanja; zdaj čutijo na lastni koži, kako zelo je to gibanje potrebno, sodobno, kako zelo so še vedno v nevarnosti vse dosedanje ženske pridobitve.

Vesetje nad temi izpreobrnjenkami pa nikakor ni neskaljeno. Pokazalo se je namreč, da so te žene, ki niso imele nobenih stikov z ženskim gibanjem, zašle na kriva pota, ki jih pravi, resni feminizem nikoli ni osvajač. Najvidnejše ženske voditeljice so bile in so še povsodi večinoma poročene žene in matere, ki jim je naravni poklic žene v družini nedotekljiv temelj vsega naravnega reda in višek njenega življenja. Tem ženam je docela tuje mrzlo, skrajno egoistično mišljenje, ki ga izražajo te besede neke mlade intelektualke: »Nisem studirala zato, da bi se ubijala s »pamčiči« in gospodinjstvom; intelektualka sem in kot taka hočem živeti.« Žensko gibanje je zahtevalo za žene pravico do svobodne samoodločbe o lastnem življenju, pravico do samostojnosti, toda nikdar v tem zmislu, da bi se hotela žena osvoboditi naravnih dolžnosti in odgovornosti nasproti naravnim zakonom, nasproti splošnosti. Prirastek na intelektualnih takih mišljenja more žensko gibanje le diskreditirati in dati novega maha prizadevanju, da se žene znova popolnoma zašujijo in siloma primorajo nazaj v položaj zgolj spolnih bitij.

Popolno izenačenje žene z možem v poklicnem življenju ima v programu ruski boljševizem. V ta namen sovjetska država omogoča ženi, da se reši posledice spolnega obvezanja kolikor koli in kadarkoli hoče na državne stroške; uredila ji je otroška oskrbovališča in domove, kamor more oddati otroka, če že mora roditi, a noče otroka sama oskrbovati; uredila ji je tudi sijajne klube in menze, da ji ne bi bilo treba nositi bremen gospodinjstva. A zakaj sovjetska država tako pospešuje skrajno, protinaravno žensko emancipacijo? Iz respekta pred ženskim intelektom, iz vere v višjo ceno njenega intelektualnega, političnega ali ročnega dela od njenih naravnih nalog in sposobnosti? Kaj še! Boljševizem je le na tem, da ubije družino, ki se odteza kolektivistični, čredni vzgoji in nadzorstvu in v ta namen skuša — mimo drugih sredstev — odtujiti ženo družini, jo odtrgati od nje. Kako majhno ceno pa ima žena inace v boljševiških očeh, jarko osvetljuje dejstvo, da v zgornjih nadstropjih sovjetske hierarhije, tako v zveznih ministrstvih, osrednjih odborih, osrednji kontrolni komisiji in v strankinem vodstvu ni niti ene ženske!

Zene, ki se iz gole sebičnosti odtegujejo svojim naravnim dolžnostim in se poročajo zgolj zato, da se morejo pod zakonskim plaščem spolno izživljati, stojte še niže nego materialistični boljševizem, ki v svojih ciljnih vendarle meri na splošni blagor, čeprav zmotno zamišljen, v praksi pa zakon z otroci in pravo družinsko življenje po stari tradiciji visoko ceni in spoštuje. Te žene, ki mislijo edinole nase in svojo udobnost, so zašle daleč s poti, po katerih se je iz vseh početkov usmerilo žensko gibanje in prav posebno katoliško žensko gibanje. Izneverile so se naravnemu poslanstvu žene in izdajstvo nad Stvarnikovo zamisljivo vesolja, to izdajstvo nad življenjem samim bi moralo imeti za posledico, če bi se mu pridružilo vse žentstvo, popolno anarhijo v družbi in njen pogin. Saj tega si te intelektualke menda vendarle ne domišljajo, da gre njim in samo njim ta privilegij, v družbi, da smejo živeti zgolj sebi, da njim ni treba služiti skupnosti, marveč mora le skupnost služiti njim in njihovi zločnosti! Če tako mislijo, so v veliki zmoti; danes ni več topih mas, ki bi bile voljne od daleč stati in gledati, kako kak drug »izvoljen« stan ali razred udobno zajema iz sklade dišečo juho, njim pa prepušča trdo delo in skrb za težaški naraščaj ob nezabeljenem soku.

Pa še nekaj bode v oči v gori navedenem izreku: trikrat prekleti, izključljivi, jalovi moški intelektualizem, ki že tisoletja goni človeštvo iz zmote v zmoto, ki si iz najnujnejših življenjskih potreb ustvarja zgolj predmet za svoje razumske vežbe, ki najenostavnejša vprašanja izprevrča v zapletene probleme, ki se izživlja v samem jalovem umovanju, v tem ko trpe in ginejo milijoni — ta intelektualizem, ki so mu že začeli vleči krinko z obraza in ga pehati s prestola, je po vsem videzu na tem, da se povampirji v osvobojenem žentstvu. Resnično, potem bi bil Kristus zastojni umrl za ženo, osvobojenje žene bi bilo človeštvu v novo prekletstvo. Ali žene res niso sposobne, da vnesejo v intelektualnem toplega življenja, da postavijo razum v neposredno službo živemu človeku in njegovim najbližini potrebam — mimo daljnih seveda —? Če šolane žene ne bi znale drugega, kakor samo suženjsko posnemati moškega, bi bilo pač res bolje, da se jim vse višje šole znova zapro. Saj na intelektualnem poprišču ne bodo moškega nikoli prekosile, komajda dosegle, in torej nič novegaustvarile. Njihov studij bi v bistvu ne pomenil nič dru-

Slovani med seboj Poljsko-čehoslovaški spor

Zopet se je vnel prepir zaradi tešinskega ozemlja - Poljaki obiskujejo Madjare

Varšava, 22. marca. Z. Ze dalje časa pričbuje tukajšnji tisk ostre članke v debati o narodnih manjšinah, ki se je razvila med Poljsko in Češko-slovaško. Toda uradni listi se doslej razprave niso udeležili. Danes pa je napravila izjemo uradna »Gazeta Polska« z objavo zelo ostrega članka pod naslovom »Svarimo«, v katerem podčrtava, da poljski vladi ne sme biti vseeno, kako se godi poljski narodni manjšini na Češko-slovaškem in da bo položaj teh manjšin znatno vplival na politične odnose med obema državama. Značilno je tudi, da poročajo časopisi, kako so se ob priliki 15 letnice, odkar je tešinsko ozemlje pripadlo k Češko-slovaški, slišali na obeh straneh češko-poljske meje zelo ostri in celo izzivalni govori, v katerih so naglašali govorniki, da je bilo tešinsko ozemlje po krivici priključeno Češki.

Tudi poljsko-češko-slovaška časnikarska zveza se je pečala s tem neljubim sporom ter je izdala resolucijo, v kateri meče krivdo, da je prišlo do prerakanja, na Češko-slovaško, češ da poljska javnost ne more pozabiti raznih žalostnih dogodkov v preteklosti, ki dokazujejo, da Češko-slovaška ponizuje pripadnike poljske narodne manjšine za državljane druge vrste. Na to je odgovoril praški odbor iste časnikarske zveze, da so ti očitki neutemeljeni, ker češko-slovaška republika je dala Poljskom vse možne pravice in da bi češka manjšina na Poljskem bila prevesela, če bi se mogla pohvaliti z enakimi ugodnostmi. Nekateri češko-

slovaški listi so na veliko ogorčenja poljskega tiska tudi namignili, da je znano, da nekateri Poljaki ne samo v tešinskem ozemlju, ampak tudi na Slovaškem delujejo proti Češko-slovaški in v prid madjarskega revizionizma.

Vladnim skrogom je ta spor skrajno neljub in na obeh straneh so se napravili poskusi, da se poravnava brez vsakega hrupa. Očividno ta pomirjevalna prizadevanja dozdaj niso imela pravega uspeha, ker tiskovni boj še traja in postaja le hujski, mesto da bi se pomiril. Tako je znano, da se je javila pri notranjem ministru v Pragi posebna delegacija iz tešinskega ozemlja, ki mu je predložila raznovrsten propagandni material, kot letake, časopise, knjižice, ki da jih troši tam poljska propaganda. Minister je izjavil, da bo brez usmiljenja napravil red in skrbel, da se na meji ohrani brezpogojno mir. In res, krakovski »Ilustrowany Kurjer Codzienny«, ki je največji dnevnik na Poljskem, je bil za dobo dveh let prepovedan za vse ozemlje češko-slovaške republike.

Semkaj so prišla tudi poročila o neljubem incidentu, ki se je dogodil na avstro-češki meji, ko so češko-slovaške carinske oblasti odvzele potujočemu poljskemu diplomatu, ki je iz Varšave potoval na Dunaj, večje vsoto denarja, izgovarjajoč se na obstoječe valutarne predpise, ki da veljajo za vse, diplomate in nediplomate. Poljski poslanik na Dunaju je javil celo zadevo poljskemu zunanjemu ministru, ki skuša sedaj stvar spraviti v red

neposredno s praško vlado. Incident je sam po sebi majhen, a priča o nervoznosti, ki je nastala v odnosih med tema dvema slovanskima državama, ki bi morali biti v interesu miru v Evropi najbolj prijateljski in zavezniški.

(Kakor znano, so češko-slovaške čete zasedle l. 1919 tešinsko ozemlje, ko se je tam že ustanovila neka poljska narodna vlada. Takrat je prišlo tudi do večjih krvavih epopadov in rednih bojev in šele zvezne velesile so napravile konec tej vojni okrog Tešina in so vse osporjeno ozemlje kljub poljskim protestom pripisale Češko-slovaški. O. ur.)

Obisk poljskega ministra v Budimpešti

Budimpešta, 22. marca. Z. Poljski kmetijski minister Nakoniecznikow-Klukowski je nocoj prišel v Budimpešto, da vrne, kot pravi uradno poročilo, obisk, ki ga je nedavno napravil v Varšavi madjarski kmetijski minister Kallay. Poljski minister ostane več dni v Budimpešti in ga bo sprejel tudi ministrski predsednik Gömbös. Razgovarjal se bo z raznimi uradnimi osebnostmi o vprašanjih, ki enako interesirajo Poljsko kakor Madjarsko. Obisku pripisujejo velik pomen, ker priča o prijateljskih odnosih, ki obstojajo med Poljsko in Madjarsko.

Požar uničil mesto Hakodate

23.000 hiš zgorelo — 120.000 ljudi brez krova

Tokio, 22. marca. b. Mesto Hakodate je doletela strašna katastrofa. Mesto je uničil grozen požar, ki ga na Japonskem od pamtiveka ne pomnijo. Nad mestom je divjal strašen orkan, ki je porušil dimnik ljudskega kopališča, tako da so pričele iskre švigati na vse strani in so zažgale vse okoliške hiše, ki so zgrajene iz lesa. Orkan je dvakoli v brzino 100 km in se je požar s silovito naglico razširil na vse mesto. Ze zvečer je bilo vse mesto ena sama baklja, ki je razsvetljevala vso noč daljno okolico. Na gašenje požara ni bilo niti misliti in se je vojaštvo omejilo le na reševanje ljudstva in njegovega bornega premoženja. Plameni so se zjutraj poglobili, toda mesto je popolnoma uničeno. Požar ni prizanesel niti eni hiši. Vsega je zgorelo 23.000 poslopj. Okoli 1000 ljudi je našlo smrt v plamenih. To število pa se bo po mnenju oblasti še mnogo zvišalo, ko se bodo spravljale ruševine s pogorišča. 120.000 ljudi je ostalo brez krova, kar je vsekakor mnogo z ozi-

rom na dejstvo, da šteje mesto 200.000 prebivalcev. Hakodate je trdnjava na južnem robu enega najlepših otokov glavnih japonskih otokov Jezu. Mesto je bilo zelo važno zaradi izredno razvite industrije in trgovine in je bilo tudi važno pomorska luka. Ze leta 1930 je bilo mesto porušeno, pa so ga ponovno obnovili.

Tokio, 22. marca. k. Dopisnik »United Press« javlja podrobnosti o strašnem požaru v mestu Hakodate. Gašenje požara je bilo silno težko, ker je bil silen mráz in zato gasilci niso mogli dovolj hitro gasiti. Vsa upravna poslopja so pogorela; med pogorelimi hišami je tudi osem bank. Zgoreli sta tudi katoliška in protestantska katedrala. Pazniki v sodnih zaporih so popolnoma izgubili prisotnost duha in niso izpuščili kaznjencev, ki so vsi zgoreli. Zgorelo je zelo mnogo ljudi, med temi tudi mnogo Evropejcev.

Zavesa se dviga:

Banda Stavijskega ima na vesti celo vrsto umorov

Pariz, 22. marca. c. V aferi Stavijskega je danes prišlo do novega senzacionalnega preobrata. Parlamentarna preiskovalna komisija je danes zaslišala poslanca Filipa Henriota, glavnega urednika velikega južnofrancoskega dnevnika »La Gironde Republicaine«, ki je odboru predložil vse dokumente, ki jih je imel o Stavijskem. Filip Henriot je Stavijskega zasledoval že od leta 1926 naprej in oblasti opozarjal nanj.

Najvažnejši dokument, ki ga je danes dobila preiskovalna komisija, pa je vsekakor obširen popis umora poslanca Calmotea, ki je bil na zelo skrivnosten način ubit l. 1926 v Cayenni. Takrat je bil na poslanca Calmotea izvršen atentat in je tri tedne po atentatu Calmotte v bolnišnici umrl. Henriot je danes predložil komisiji pismo, ki ga je l. 1926 poslal Stavijsky v Cayeno in v katerem naroča umor narodnega poslanca Calmotea s temi besedami: »Calmotte mora obžutiti, kaj pomeni meni ovirati pot naprej.«

Preiskovalni odbor je sklenil, da ne bo javnosti prejel dalj nikakih podrobnosti, da ne bi s tem ovrtil tek preiskave. Vsi Henriotovi dokumenti so bili danes poslani pravosodnemu ministru, ki bo še danes najbrž izvršilo zelo mnogo aretacij.

Govori se, da ima banda Stavijskega na vesti še celo vrsto drugih umorov.

gega, kakor zgolj kruhoborsko tekmo z moškimi.

Hvala Bogu, da imamo dovolj zglede, dovolj priči med starim in novim rodem intelektualk, da more žena tudi na intelektualnem poprišču ustvarjati izrazito po svoje, dati iz najgloblje ženskosti in tako blagodejno, bistveno doprinesati k obogatitvi znanosti in kulture. Zena domovinske pravice na univerzi ne more več izgubiti.

Pri vsem tem pa ni moči prezreti dejstva, da je preceenjevanje intelektualnih poklicev rakrana današnjega časa, ki onemogočuje zdravo ravnovesje med stanovi in — v državnih proračunih. Ravno žene so poklicane, da vzgoje nove rodove za boljše, naravnnejše, srečnejše družabni red. — A. V.

Chamonix, 22. marca. c. Nocoj so neznani zlikovci vdrl v vilo, v kateri je umrl Stavijsky. Vsi mislijo, da so v vilo vdrl tisti, ki hočejo ovirati preiskavo.

Chamonix, 22. marca. c. Danes so ponovno izkopali Stavijskijevo truplo in bo izvršena nova avtopsija, to pa zaradi tega, ker si Stavijski ni končal življenja sam, kakor je ugotovila uradna preiskava, ampak je bil ustreljen od ljudi, ki so imeli interes na tem, da jih ne bi izdal.

Na dan z imeni morilcev!

Pariz, 22. marca. k. Današnji »Echo de Paris« in »Figaro« objavljata danes uvodne članke, v katerih trdita, da policija čisto dobro ve, kdo so morilec sodnika Princea, vendar pa ne sme izvršiti njihove aretacije. »Echo de Paris« opozarja policijo, da naj ne vodi več javnosti za nos in zaključuje članek s pozivom: Na dan z imeni morilcev! »Figaro« piše, da je snoči policija sama vdrla v vilo v Chamonixu, da zabrije vse sledove o načinu Stavijskijeve smrti. List ugotavlja: 1. da je izginilo poročilo o Stavijskijevi smrti, 2. samomor Stavijskega si je izmislil redar, ki je Stavijskega ubil, 3. orožnik je izjavil v preiskavi, da je Stavijskega našel na tleh z revolverjem v roki, 4. v Stavijskijevi banki je policija sama imela svoje zaupnike.

Poslanec Henriot je predložil parlamentni komisiji tudi pisma Stavijskijeve žene, v katerih se silno kompromitirajo vodilni politiki.

*

Na Kubi ne bo miru

Newyork, 22. marca. b. Po vesteh iz Kube so izbruhnil novi nemiri. V državi se z vso naglico širijo vesti, da nameravajo desničarske stranke ponovno izvršiti državni udar. Stavkajoči so prerazali vse telefonske zveze zunanjega ministristva. Notranje ministristvo je močno zastraženo.

Francija dobila veliko posojilo

Amsterdam, 22. marca. c. Snoči se je zvedelo, da je neki amsterdamski konzorcij nizozemskih bank dovolil francoski vladi posojilo v znesku 100 milijonov nizozemskih goldinarjev. Ta vest je v vseh mednarodnih finančnih krogih vzbudila veliko pozornost.

Posojilo, ki ga je morala Francija najeti pri nizozemskih bankah, je posledica težkega položaja, v katerem se nahaja francoska narodna banka. Deficit državnega proračuna zavzema že grozeče oblike in se je vlada morala odločiti, da v najkrajšem času radikalno pomaga denarnim rezervam Narodne banke.

Austrija nič več republika

Dunaj, 22. marca. AA. Uradna »Wiener Ztg.« piše v svoji današnji številki o delu za pripravljane nove avstrijske ustave. List med drugim pravi, da delo za načrt nove avstrijske ustave odlično napreduje.

»Wiener Zeitung« napoveduje, da v novi ustavi v uradnem imenu države ne bo besede »republika«. Avstrija se bo, kakor pravi list, po novem imenovala ali kratko »Avstrija« (v mednarodnem prometu v francoščini Autriche) ali pa »Zvezna država Avstrija«.

Clankar pravi dalje, da pridejo v novo avstrijsko ustavo vse bistvene določbe organskih zakonov iz šestdesetih let. Nova avstrijska ustava bo odredjala tudi svobodo tiska z nekaterimi neobhodnimi omejitvami.

Atentat na Göringa?

Pariz, 22. marca. AA. Iz Berlina so prispela poročila, da je na vogalu Wilhelmstrasse in Unter den Linden padla bomba. Trde, da gre za atentat na predsednika pruske vlade generala Göringa. Nemški uradni krogi molče o atentatu, priznavajo pa, da se Göring za atentata ni nahajal v Berlinu. Policija je izvedla hišno preiskavo v hiši, iz katere je padla bomba.

Berlin, 22. marca. c. V tukajšnjih političnih krogih vlada silno vznemirjenje zaradi večrajšnega atentata na avstrijskega industrijca Davida Olivera. Vlada je razpisala 5000 RM nagrade tistemu, ki najde atentatorja. Angleško časopisje piše, da je do atentata na avstrijskega industrijca prišlo po pomoti, ker ga je atentator zamenjal z Göringom.

Na pomoč posadki »Čeljuska«

Habarovsk, 22. marca. Ladja »Smolensk« plove proti Anadirju, da pride na pomoč posadki »Čeljuska«. Ladja ima na krovu 5 aeroplanov. Vsak aeroplan, ki se ga poslužujejo tri osebe, ima prostora še za 5 pasażirjev. Letalski piloti Vodopijanov, Galisev in Doronin so dospeli v zaliv Okhotski, kjer se nahaja tabor Schmidta, ki se je zaradi silnih snežnih viharjev moral vrniti, ne da bi našel posadke.

Hud spopad v Newyorku

Newyork, 22. marca. c. Srednji Broadway je bil zjutraj pozorišče pravih revolucionarnih dogodkov. Newyorški šoferji so namreč pred dnevi stopili v splošno stavko, ker niso bili zadovoljni s policijskim cestnim redom, pa tudi ne s prevelikim obdavčenjem bencina. Tej stavki pa se niso pridružili vsi šoferji in jih je približno okoli 1000 delalo še naprej. Stavkajoči so stavkokaze sicer povsod ovrhali, vendar je policija znala šoferje, ki so vozili, zaščititi. Zjutraj pa so se na srednjem Broadwaru zbrale ogromne množice stavkajočih šoferjev in napadle šoferje-stavkokaze. Stavkajoči so vse potnike pometali iz avtomobilov, nekatere svoje tovarise pa do krvi pretepli. Ko je policija opazila, da so stavkajoči organizirali napad na stavkokaze, so prispela ojačenja in na srednjem Broadwaru so se ponovili dogodki februarskih noči v Parizu. Policija je na konjil navajala na stavkajoče in jih s silo razgnala. Mnogo je ranjenih, vendar smrtnih žrtvic ni.

Japonska in Amerika Mandžurija se prizna se hočeta pomiriti

Washington, 22. marca. b. Uradni krogi odklanjajo vsako izjavo o vprašanih, ki se bodo po japonskem predlogu neposredno diplomatskim potom razpravljala med Združenimi državami in Japonsko. Poučeni krogi pa kljub temu priznavajo, da je Japonska postavila sledeče zahteve: 1. Da se ukine prepoved naseljevanja Japoncev v Združenih državah; 2. Da Združene države priznajo novo mandžursko državo; 3. Da Združene države opustijo pomorsko in letalsko bazo na Filipinskih otokih. Japonska se bo s svoje strani odrekla pravici, da na pomorski konferenci, ki bo leta 1935, zahteva pomorsko pariteto, ki naj ostane še naprej v razmerju 5 : 5 : 3 (Anglija : Združene države : Japonska). Končno se pričakuje, da se bo v teku pogajanj razpravljalo tudi o eventualni sklenitvi ameriško-japonskega neuspadalnega pakta.

Izmenjava not med Združenimi državami in Japonsko je v vseh političnih krogih Evrope vzbudila veliko iznenadenje, tembolj, ker se je ob enem zvedelo, da ameriško-japonska pogajanja trajajo že od 1. februarja in da so se doslej držala v največji tajnosti. Tisk v splošnem smatra, da predstavljajo ta pogajanja prvi korak za priznanje nove mandžurske države po Združenih državah. V »Daily Telegraphu« je objavljen značilen članek, v katerem se zahteva, da ameriška vlada informira Zvezo narodov o svojih namelih zaradi tega, da se države, ki so članice Zveze narodov, lahko odločijo, ali naj še nadalje vodijo svojo dosedanja politiko glede priznanja Mandžurije, ali pa naj to novo državo priznajo, da bi imeli tudi one iste pravice in ugodnosti, kakor Združene države, če priznajo Mandžurijo.

Madžari o Beneševem govoru

Budimpešta, 22. marca. b. Včerajšnji eks-pozé češkoslovaškega znanjega ministra dr. Beneša ponatiskujejo danes vsi madžarski listi, ki polnijo z njim kar po več stopec. »Pester Lloyd« ugotavlja, da se iz dr. Beneševga ekspezeja vidi, da je še vedno taktično okreten in prilagodljiv diplomat, kakršnega je svet doslej poznal in da od principielne srednjeevropske in vzhodno-evropske politike, ki jo je doslej izrecno vodil, ni niti malo odstopil. Vsa svoja izvajanja pa je spraval v sklad s tonom popuščanja, s čimer je dovolj jasno dokumentiral, da računa s stvarnimi dejstvi in Rimu in da je pripravljen, da se kljub vsemu svojemu trdnemu vztrajanju in kljub vsem svojim dosedanjim ciljem želi razumno pogajati. List nato govori o vprašanju donavske konfederacije, o kateri je govoril dr. Beneš.

»Pester Lloyd« pravi dalje, da dr. Beneš ni bil vedno istega mnenja in je svoječasno sama forsiral vprašanje podonavske konfederacije. Dr. Beneš je ostal neomahljiv v svojem energičnem stališču proti političnemu in gospodarskemu zedinjenju Madžarske, v čemer vidi priprave za povratak Habsburžanov. »Pe-

ster Lloyd« nadaljuje, da tako italijanski krogi kakor tudi avstrijski in madžarski dobro uvidevajo, da sedanjí trenutek za povratak Habsburžanov še ni zrel. »Pester Lloyd« pravi, da je bil govor dr. Beneša zmernejši kot so bili dosedanjí govori ter da hoče omiliti naprotstva. Nato z zadovoljstvom komentira češkoslovaški predlog glede sklenitve nove trgovinske pogodbe med obema državama.

Tudi ostali listi ugotavljajo, da je bil dr. Beneš v svojem včerajšnjem ekspezeju zmernejši kot po navadi. Nacionalna lista »Magyar Orszag« in »Pesti Hirlap« pa menita, da se Madžarski prav nič ne mudi, da sklene trgovinsko pogodbo s Češkoslovaško. Madžarska je sedaj našla ugodnejše trge za svoje blago in zaradi tega lahko čaka. Če pa Češkoslovaška vztraja pri svoji ideji in pošlje v Budimpešto svojo delegacijo, potem se pogajanjem ne bo nihče upiral. List »Függetlenség«, ki je blizu ministrskemu predsedniku Gömbösu, izjavlja, da uvaža Češkoslovaška vse svoje poljedelske proizvode, ki jih pridobiva Madžarska, in da so torej dani predpogoji, da se obe državi spoznameta.

Iz Belgrada

Belgrad, 22. marca. m. Na današnji dopoldanski seji senata se je nadaljevala razprava o državnem proračunu. Govorili so dr. Ivanković, Don Franjo Ivanišević, Peter Djirlić, član Narodnega kluba, ki je proračun najostreje kritiziral, dr. Valentin Rožič, Milutin Dragović, Dragoslav Gjorgjević, Glušac in Ristić.

Belgrad, 22. marca. m. Napredovali so: V 8. pol. sk. sledeči prometni uradniki: Viktor Veber, Stefan Ogolj, Jože Žen; tehnična uradnika Frančišek Golob in Rudolf Gale; za oficiale Albin Vernik, Janez Šibenik, Ana Blaž-Poljanec in Terezija Novak; za strojevisko Pavlina Rešavar, za prometnika Franc Smode, Alojz Gabrič, Franc Demark, Janez Bonet, Engelbert Černovec, Feliks Završnik in Jakob Golob; za blagajničarke vozni kart in priljage Kristina Satler-Soberl, Jakobina Bartl, Amalija Čuk; za vlakovodje Jernej Cesar, Janez Golič, Frančiška Zagar, Ivan Zelenko in Blaž Ojstrelj. Za skladiščnika Bela Valdmán; za poslovodjo Ivan Slabina. V 9. pol. sk. za prometna uradnika: Milan Stare in Jože Bernik za tehničnega uradnika Stanislav Hiteršlager, za oficiale Franc Narad, Peter Zlatnar, Martin Veseliko, Jožeta Šušteršič; za strojevisko Ivanka Kovačič, za prometnika: Anton Rutar, Miroslav Šibenik, Janez Marolt, Vladislav Jenko, Ciril Černe, Ciril Založkar, Anton Pleš, Leopold Martinčič, Jože Makorel, Slavko Bregant; za vlakovodjo Jožef Pizil. V 10. pol. sk. za pomožnega tehnička Janez Gorenc, uradn. pripravnik.

Belgrad, 22. marca. m. V 7. pol. sk. so napredovali sledeči učitelji in učiteljice: Vokač, Gornja Poljskava; Alfonz Inkret, Sinkov turn; Olga Vidmar, Sveta Jedert; Berta Cestnik, Maribor; Frančiška Zajec, Črnašnice; Božidar Jelenc, Bohinjska srednja vas; Vera Jarc, Štrekljevec; Stefanija Jazbar, Stara Fužina.

Belgrad, 22. marca. m. Razveljavljen je ukaz od 25. nov. 1933, s katerim je bil premeščen za profesorja klasične gimnazije v Mariboru Matko Ravter, ravnatelj nepopolne gimnazije v Murski Soboti. — Z odlokom fin. ministra je postavljen pri drž. gledališču v Ljubljani za pristava 8. pol. skupine Pavle Marc, uradniški pripravnik S. pol. skupine.

Belgrad, 22. marca. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog finančnega ministra so postavljeni za člane posvetovalnega odbora pri finančnem ministertvu: Dragutin Aranoutović, sodnik kasacijskega sodišča, Svetolik Milutinović, sodnik kasacijskega sodišča, Jovan Magovčević, član glavne kontrole, dr. Čedomir Mitrović, univ. prof., dr. Dragoslav Jovanović, univ. prof., dr. Mihajlo Jovanović, načelnik oddelka državnega računovodstva, Zivorad Niklić, višji svetnik državnega pravobranil-

stva, dr. Danilo Danić, sodnik apelacijskega sodišča, Stevan Sekerežević, zastopnik trgovske zbornice, Vasa Jovanović, zastopnik industrijske zbornice, Jezdimir Djokić, zastopnik društva bank, Vasilije Marković, zastopnik društva inženjerjev in arhitektov, Ivan Varga, zastopnik Glavne Zadrugne zveze.

Belgrad, 22. marca. AA. Glede na smrt Nj. Vel. holandske kraljice-matere je Nj. Vel. kralj blagovolil odrediti šestdnevno žalovanje na dvoru.

Belgrad, 22. marca. AA. Mednarodni kmetijski inštitut v Rimu, v katerem je uradno zastopanih 64 držav, je nedavno izvolil senatorja dr. Francaša za člana svojega gospodarskega odbora in odbora za agrarno zakonodajo.

Belgrad, 22. marca. m. Tukajšnji trošarinski organi so prišli na sled veliki tihotapski aferi s špiritom.

Belgrad, 22. marca. m. Tukajšnji nemško-jugoslovanski klub je priredil večeraj popoldne sprejem v klubskih prostorih na čast našega poslanika v Berlinu Zivojina Balugđžiča, ki ostane v Belgradu štiri do pet dni, nakar se vrne na svoje uradno mesto.

Zagreb, 22. marca. k. Danes je upravni odbor Jugoslovanske lahko-atletске zveze dobil od ministrstva za fizično vzgojo sporočilo, da je ministrstvo odobrilo podporo za zgraditev lahko-atletске stadiona v Zagrebu. Stadion je bil potreben zato, ker se v septembru vrši balkanska olimpijada v Zagrebu, dočim se je dosedaj zmeraj vršila v Atenah.

Drobne vesti

Dunaj, 22. marca. b. Jutrnja »Neue Fr. Presse« poroča iz Budimpešte, da je madžarska vlada odlikovala nekega železniškega čuvaja proge, ki je dne 9. februarja letos pri Byatorbagyju opazil, da je proga pokvarjena in je še pravočasno ustavil vlak, s katerim se je iz Budimpešte vračal na Dunaj avstrijski zvezni kancler dr. Dollfuss. Vlak je nato ubral drugo pot. Čuje se, da se je pripravljval atentat na dr. Dollfussa ob njegovem povratku iz Budimpešte.

Bukarešti, 22. marca. b. Oblasti so obvestile literarne kroge, da se v bodoče cenzura ne bo izvajala na literarnih in znanstvenih delih. Ta doležba pa velja samo za dela, ki so izšla pred objavo naredb.

Petmilijonski dobiček francoske razredne loterije osmega kola je zadel neki trgovec iz Pariza.

Bolivjski poslanik je uradno obvestil argentinsko vlado o tem, da bo njegova država pristopila k mednarodnemu paktu o nenapadanju.

Iz Montevideja poročajo, da bo urugvajska ustavotvorna skupščina danes izvolila predsednika in podpredsednika republike za dobo od leta 1935. do 1939. Vse kaže, da bo izvoljen dosedanjí predsednik Terra.

hovnih vrednot, ki so jih proslavili svetniki, kadar postavlja oltarje samo golemu telesnemu uživanju, potem je skrajni čas, da se zaveda, kako propadla je in degenerirana.«

VERA V POMLAD

»Gruda se blekči, zemlja dehti. Najsi lijejo izpod neba na naz grdi curki, najsi nas vetrovi bolj spominjajo na mrzli gruden ko na bližino mojnika, najsi se v rastlinah preta zelen dlje skriva ko druga leta — vendar le bo kmalu pomlad... Smrtni mrz zime in življenjska toplota pomladi sta si sosedata. Pa le dozoreli človek dovoljno občuti bližino in daljino letnih časov, njihovo meno, njihov trud, njihov sad, njihove upe. Tem bolj občuti to vse, čim bolj se bliža zimi življenja. Človek začne nezno, čisto lepoto pomladi razumevati žele, ko je primarno pretevatni in prezostati leta, katera so mu morda še usojena, da bo hodil v luči dneva. Čudesa popja in ceclja sprejema bolj premišljeva ko občudovaje, saj mu ta čudesa oznanjajo le, kako brez upa je vsak poskus, da bi čas obstal... Pomlad jim postane razodeleč božje volje, da se delo stvarstva mora vedno prenavljati. Klje pomladi jim je božji klje, ki se razlega po vsej zemlji in ki opominja, kako potrebno je misliti na to, da so plotevi življenja, človekove sile in človekovega znanja zasajeni tam, kamor je Stearnikova volja zasadila mejnike letnih časov.« (K. V. 18. 3. 1934.)

Velika špionažna afera

London, 22. marca. b. V zvezi s špionažno afero Swits v Franciji poročajo danes angleški listi, da je angleška tajna policija dala na razpolago pariški policiji važne podatke, na podlagi katerih so bile v Parizu izvršene številne aretacije. Listi še poročajo, da se tudi v sami Anglije pričakuje senzacionalna odkritja. Špionska družba je bila baje v službi sovjetske Rusije in so vanjo vpletene tudi nekatere francoske vojaške osebe.

Zagrebska vremenska napoved: Nestalno s prehodnim poslabšanjem.

Ustaški teroristi pred sodiščem

Belgrad, 22. marca. m. Pred državnim sodiščem za zaščito države se je nadaljevala danes razprava proti Orebu in tovarišem. Nadaljevalo se je zaslišanje Podgorelec, ki je o umoru agenta Turčiča izjavil sledeče: »Neposredno prad prihodom agenta sem sedel na klopi, Begović pa na postelji, medtem ko je Oreb še ležal. Tedaj je zazvonil hišni zvonec. Begović je stopil v predsobo in jaz nisem slišal, kaj se je tam govorilo. Neki neznanec je nato stopil v sobo in je v vrati zakril Oreba, tako da ga nisem mogel videti. Mene je vprašal, kako se pišem. Takoj sem videl, da je to policaj, ki me je tudi pozval, naj grem z njim na policajo. Ko sem stopil iz sobe, je policijski agent zagledal Oreba, ki je v tem trenutku pričel streljati.« Obtoženec izjavlja, da je videl, kako je Oreb streljal tudi na drugega agenta. Nanj je streljal še potem, ko je ležal na tleh.

Oreb mu vpadel tu v besedo in pravi: »Pa ti si ga vendar držal za roke, ko sem streljal nanj!«

Podgorelec to kategorično zanika in nadaljuje: »Po tem dogodku sem vzel sukno in sem se hotel odpraviti na ulico, toda Oreb me ni pustil vse dotlej, dokler se ni sam oblekel. Ko smo šli po stopnicah navzdol, so bile tam tri preplašene ženske. Begović je bil tedaj že na vogalu ulice in mi je dejal: »Ali vidiš, kaj je storil ta prasce! Oreb in jaz sva nato šla naprej, Begović pa za nama. Kmalu nas je dohitel neki avto, iz katerega je na nas streljal šofer. Ko nas je avto dohitel, je šofer zakrčkal, da dvignemo roke v zrak, kar sva tudi izvršila. V avtomobilu je ležal ranjeni policijski agent. V trenutku, ko sva Begović in jaz stopila v avtomobil, se je pa Oreb izgnubil. V onem trenutku je prišel nasproti neki mlekakar z vozom, katerega je šofer pozval, naj sede v avto. Dal mi je revolver in mu ukazal, da z naperjenim revolverjem pazi na Begovića in mene, da bo on lahko nemoteno šofiral.

Na vprašanje sodnika Palica, če se spominja teksta prispege, je Podgorelec izjavil, da se spominja le toliko, da je, ko je prisegal, govoril tudi besede, »da se bo boril in da bo ostal zvest svoji materi Hrvatski.« Palić ga vprašuje, zakaj ni pobegnil še tistega večera, ko je šel po vino in ko je že vedel, da se pripravlja atentat na kralja. Podgorelec izjavlja, da je bil prepričan, da se mu bo posrečilo odvrniti Begovića in Oreba od atentata. S tem je bilo zasliševanje Podgorelca končano.

Nato je bil zaslišan akademik Josip Begović, ki pravi, da je kriv samo toliko, ker je ilegalno prestopil mejo, za atentat pa sploh nima nobene odgovornosti ter se ne čuti krivega. Begović izjavlja, da se je nahajal v Zagrebu že od leta 1927, ko je bila ukinjena gimnazija v Virovitici. Vlado Singerja pozna še iz otroških let. Z njim se je načelno razšel, ker je bil Singer separatist, on pa Jugoslovan. Nadajje pravi, da je nekega dne prišel k njemu neki gospod, ki je napravil nanj vtis inteligentnega človeka in ki mu je dejal, da ga pozdravlja Singer, ki da bi se rad sestel z njim. Pozneje sem zvedel, nadaljuje obtoženec, da je bil ta človek Tomo Gržič, ki me je nekoč odpeljal v logarsko kočvo v Zelengaju, kjer sem se sestel s Singerjem. Pozval me je, naj ga spremljam do meje, ker mora oditi v Avstrijo zaradi nekih

Francoski učenjak v Ljubljani

Nocoj bo predaval o »pravu narodov in zemljepisju«

Ljubljana, 22. marca. Nocoj je s simplomskim ekspresom prispel v Ljubljano g. Jacques Ancel, profesor na Sorbonni, profesor Carnegijeve ustanove in vojne akademije v Saint Cyru.

G. Ancel je znan publicist, katerega knjiga o vzhodnem vprašanju je splošno znana. Omenimo naj tudi njegovo knjigo »Balkan v odnosjih do Italije«. V svoji doktorski disertaciji se je gosp. prof. Ancel bavil z našo Makedonijo. Ta knjiga je postala klasično delo o Makedoniji. G. profesor opisuje v njej predvsem prizadevanje naše države za konsolidacijo razmer in ureditev položaja v naši Makedoniji, zlasti po svetovni vojni.

Zdaj pripravlja g. Ancel novo delo »Geopoliti-

ALI ŽE VESTE?

ni nimo
okusna
ampak tudi
redilna in
poceni!

Prepričajte se!

letakov. Potreben sem bil razvedrila po položenih izpitih in sem na to pristal. Potoval sem z avtomobilom, v naši družbi sta se pa nahajala neka Marija Pušić in šofer Zajec. Z avtomobilom smo potovali do Ljubljane, jaz s pravim potnim listom, Singer pa je imel falsifikat, glasec se na ime Ferdinanda Hajla. Odtu smo odšli s vlakom do Jesenice, kjer smo našli gospo Avgusta Košutića. Tudi ona je hotela ilegalno prekorčiti mejo. Gospa Košutić in Singer sta prekorčila mejo kot ljubavni par, da ne bi bilo preveč sumljivo. Begović se je vrnil v Zagreb. K njemu je prišel v drugi Gržič in je zahteval, naj ga kot dober planinec vodi preko meje ljudi, ki hočejo emigrirati.

Begović poudarja, da je vodil samo ljudi iz naše države v inozemstvo, nikdar pa ne ljudi iz inozemstva v našo državo. Izjavlja, da je na to pristal in Gržič mu je dejal, da mu bo poslal nekega Baumanna, ki naj ga spravi preko meje. Pozneje je zvedel, da se ta Baumann v resnici piše Lisjak, ki je sedaj zdravnik v vstaškem taborišču v Italiji. Določena dne je prišel k njemu zares Lisjak, z njim pa neki Posarić, ki sta ga prosila, da ju povelje preko meje. Vsi skupaj so odšli do planine Pece in so pod vodstvom Lisjaka prišli do meje. Lisjak mu je priporočal, naj dobro pazi na pot, ker so bo rabil v bodoče, ko bo moral voditi druge emigrante. Pozneje pa Lisjaka ni več videl, slišal pa je, da je postal poročnik v vstaškem taborišču dr. Paveliča. Meseca septembra se je sestel z Gržičem, ki ga je vprašal, kaj je delal čez počinice. Begović mu je dejal, da odide v Kranjsko Goro. Gržič mu je priporočal, naj bi raje odšel v Avstrijo. Dejal je, da ga bo že obvestil, kdaj bo potovanje potrebno. Res je dobil dopisnico ter je potoval v Avstrijo, kjer se je sestel z Gržičem. V njegovi družbi je bilo več ljudi. Gržič ga je prosil, naj počaka v Avstriji še teden dni, da se vidi, če je njegova navzočnost potrebna ali ne. Gržič mu je pri naslednjem sestanku pravi, naj v Avstriji podobro proti vse poti, ki vodi preko meje. Dal mu je tudi nekatere vesti za Singerja, ki ga je čakal na določenem kraju na meji. Singer mu je na sestanku dejal, da je Lisjak postal poročnik v vstaškem taborišču in da je Branko Jelić odšel v Ameriko, kjer bo istotako organiziral vstaše. Za tem je odšel s Singerjem v Celovec. V njegovem stanovanju je videl v omari 10 bomb, dva zaboja revolverjev in en peklenski stroj. Singer je ob tej priliki od Begovića zahteval, da odnese peklenski stroj v Ljubljano in ga odda na pošti, česar pa ta ni hotel storiti. Singer je nadalje dejal, da je on »konzul za emigracijo« in da je njegova dolžnost, da pričakuje in vodi emigrante, ki prihajajo iz naše države ali pa se vračajo. Od Singerja je dobil tudi denar, da ga vrne Gržiču. Ko je pozneje prišel drugič v Avstrijo, odkoder je imel spravit dve osebi v Zagreb, mu je Singer pokazal pismeno naredbi Paveliča, po kateri mora Begović 1. dec. počakati v stanovanju v Stossovi ulici v Zagrebu dve osebi, ki prideta z nalogom, da preprečita proslavo z metanjem bomb na častnike. Pričakovati bi jih moral do 10, po možnosti na oknu z belim papirjem in gumbicami. Obe osebi bi ga morali pozdraviti z besedami: »Slava Bogu!«, on pa bi jim moral odgovoriti: »Bogu i Hrvatski!«. Obe osebi naj bi prišli iz madžarskega taborišča. Če ne bi prispeli 1. dec., bi morale priti 17. decembra.

Današnja razprava je bila s tem prekinjena in se nadaljuje jutri dopoldne.

Občni zbor hišnih posestnikov

Ljubljana, 22. marca. Nocoj ob 6 se je vršil v zeleni dvorani »Uniona« redni občni zbor ljubljanskega društva hišnih posestnikov, ki se ga je udeležilo lepo število članov.

Občni zbor je otvoril predsednik g. Frelj s primernim govorom, nakar je g. Klarmon podal tajniško poročilo, iz katerega je razvidno, da steje društvo sedaj 2052 članov in da je izvršilo številne intervencije.

Predsednik g. Frelj je nato obsežno tolmačil zborovalcem razne nove davčne predpise, zlasti o pridobitni ter delo društva v davčnih zadevah. Zanimiva je njegova ugotovitev:

»Stanovanjsko vprašanje je rešeno, najemnine padajo, zato se ni bati kakšne nove stanovanjske zaščite! Naglašal je uspeh, da je mestna občina znižala vodarino in gostaščino za 1 odstotek.

Oster nastop proti g. predsedniku je imel g. Koe, ki je dokazal, da je g. Frelj za svoje delo v občinskem svetu odgovoren hišnim posestnikom, ker je bil v občinski svet imenovan kot njihov zastopnik. Iznesel je razne intinje stvari iz poslovanja društva.

Poročila odbora so bila zaradi spretnega vodstva debate soglasno sprejeta.

Blagajniško poročilo, ki ga je podal g. Klarmon in ki izkazuje 100.000 Din dohodkov in prav toliko izdatkov, je bilo sprejeto skoraj z vsemi glasovi. Društveno premoženje je vredno 12.000 Din. Pro-

račun je znižan za 10%. G. Koe je ostro kritiziral razne osebne izdatke.

Na predlog g. Remsa je bila odboru izrečena razrešnica.

G. Čamerlik je predlagal naslednjo listo odbora, ki se v glavnem ujema s stariim odborom in ki je bila soglasno sprejeta: Bukovic, Frelj, Hrovatin, Jelenič, Klarmon, Olup, dr. Požar, dr. Regally, kan. Sušnik, Tribuč in Zemlja, za nadzornike Bajc, Rems in Novak.

Članarina se je določila na laneki višini, to je od 20 do 30 Din.

Sprejeti so bili predlogi, ki zahtevajo znižanje obresne mere, zlasti pri Narodni banki, dalje olajšavo obdavčitev lastnih stanovanj, ustanovitve gospodarskih svetov in omejitev višine samoupravnih doklad.

Končno so bile še sprejete formalne spremembe društvenih pravil, s čimer je bil občni zbor po 8 zaključil.

Socialisti v ČSR se oborožujejo?

Praga, 22. marca. c. Snoči je praški »Večerny« objavil vest, da je neka tvornica orožja v zadnjem času poslala zelo mnogo orožja neki politični stranki. Pri tem dostavlja, da ta stranka ni meščanska. Dr. Kramarž objavlja danes članek z naslovom »Priprave za meščansko vojno«, v katerem vprašuje notranjega ministra, ali ve, da se neka stranka v Češkoslovaški aborožuje.

Utrinki

MATERIJALIZEM IN SVETOST.

De la Palisse je ob priliki kanonizacije Louise Marillae zapisal v »Petit Journalu« sledeče iskric: »V teh gnusnih dneh, ko brodimmo sredi samih zločinov, pred katerimi je strah celo sodno oblast in trepetajo varuhi javnega blagra, posvetimo vsaj eno misel najnovejši francoski svetnici Louisi Marillae. Se predno smo brali po časopisu, da je proglašena za svetnico, jo je večina Francozov poznala kot ženo velikega srca, ki je pred davnimi leti ustanovila družbo usmiljenih sester, ki so postale služabnice trpljenja in revščine po vsem svetu.

»Mi kajpada rajši beremo zgodovino in življenjske kakšnih lopovov ali sleparjev, kot pa življenje kakšnega svetnika. S tem ni rečeno, da imamo rajši zločin kot pa čednost, samo mi mislimo, da je čednost brez vsake zanimive zgodovine, brez zgodb... In mi ljubimo avanture. Kako se vendar motimo. Življenje vsakega svetnika je velikanška drama, polna velikih borb, strašnih skušnjav, neprestanih avantur, kjer igra človeško meso najstrašnejšo vlogo. Saj so svetniki ljudje, ki so začeli zametovati površne človeške zabave, ker jim je bilo žal za izgubljeni čas, ki so ga rajše posvetili ljubezni in utešanju trpljenja drugih.«

»Res je, za vsakogar je vrste nadnaravna svetelja niso dostopna. Toda kadar pa je človeška družba vrtila tako daleč, da jo je strah velikih du-

Seja Zbornice za trgovino, obrt in industrijo

O našem gospodarstvu

Ljubljana, 22. marca.

Danes je bila prva letošnja plenarna seja Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, kateri je predsedoval predsednik g. Ivan Jelačin. V imenu banke uprave je seji prisostvoval dr. Borštner.

Najprej je podal g. predsednik predsedniško poročilo, iz katerega posnemamo, da je trgov. ministrstvo odobrilo spremembo pravil Zbornice, v kolikor se nanašajo na število članov, ki morajo biti iz Ljubljane. Po novem mora biti iz Ljubljane najmanj 13 zborničnih svetnikov in sicer 4 iz trgovskega, 4 iz industrijskega, 3 iz obrtnega in 3 iz gostinskega odseka. Nadalje je trgov. ministrstvo odobrilo službeno pragmatiko ter pokojninski pravilnik za zbornične nameščence. Zbornica ima sedaj 5 konceptnih uradnikov, 6 pisarniških uradnikov, 3 pomožnih moči in 4 uradne slugе. Nadalje je še 5 nameščencev, ki še niso dosegli stalnosti. Odobreno je tudi povišanje zborničnih taks. Zbornica je ministrstvu predložila tudi na zadnji seji sprejeti poslovnik.

Davčne zadeve

Davčne zadeve so še vedno predmet živahnih debat. Na zadnji seji, ki je bila decembra, še ni bilo jasno, katere določbe bodo definitivno sprejete in tako tudi ni bila možna kritika. Sedaj že imamo davčne novice, izšel je tudi pravilnik k zakonu o neposrednih davkih ter imajo davčne uprave že tudi navodila. Ugotavlja, da je zbornično področje plačalo lani na direktnih davkih višjo vsoto ko v dobi najboljših konjunktur, medtem ko je na področju drugih finančnih ravateljstev donos neposrednih davkov bil za 30-40% nižji ko v časih dobre konjunktur. Četudi davčni načrti niso bili sprejeti v prvotno predlagani obliki, računa finančna uprava s 60% povečanjem pridobnine in 50% povečanim donosom družbenega davka. Te številke kažejo, kakšno bo merilo za davčno prakso v tekočem letu.

Preizkuse cene kmet. pridelkov

Osnovni problem našega gospodarstva, cene kmetijskih pridelkov, ostaja še vedno nerešen. Vzemimo samo les, ki je najvažnejši izvozni predmet Slovenije. Njegove cene so daleč pod predvojno pariteto in naša izvozna politika mu ne posveča dovolj pozornosti. Posebno čutijo izvozniki lesa, da se jim dovoljene devize ne računajo po dejanskem odnošaju dinarja do drugih valut, ampak s premijo samo 28,5%. Zato zahtevajo izenačenje obračunskih tečajev z dejansko notacijo dinarja. Tudi prihaja tu v poštev tarifna politika naših železnic, ki se vodi z zgolj fiskalnih vidikov. Vse investicije se hočejo amortizirati v najkrajšem času, kar obremenjuje proračun železnic. Vpliv zadnjega ukrepa (10% povišanja tarif) se danes še ne more v celoti oceniti.

Ali nam gre res dobro?

Z mnogih strani čujemo, da nam gre še razmeroma dobro, kar govore nepoznavalci na podlagi enostranskih vtisov. Tako n. pr. smo dobili veliko tekstilno industrijo, med njo pa prevladujejo tkalnice z zastarelimi stroji. Obstojča tekstilna industrija še vedno ne krije vsega domačega povpraševanja, ki je zadnje čase sicer padlo. Tkalnice imajo ngodnejšo carinsko zaščito kot predlino in je zanje treba manj investicij in kapitala kot za kompletna velika podjetja. Poleg tega pospešuje razvoj tekstilne industrije tudi dejstvo, da so plačilni pogoji tekstilnih tovarn zelo strogi in dajejo podjetja le za gotovino in so kreditiranje sploh opustila.

Toda na drugi strani propadajo desetletja stare industrije. Čela vrsta obratov stoji ali pa obratuje samo par dni v tednu. Še vedno so na dnevnem redu praznovanja v premogovnikih, zaposlenost usnjaren radi propadanja čevljarstva peša in tudi druge panoge ne napredujejo.

Bodočnost denarstva

Naši denarni zavodi so bili nad pričakovanje mobilni in likvidni, saj so dozdaj v mnogih primerih izplačali do 40% svojih vlog. Denarni zavodi so si pomagali tudi z omejevanjem odtoka hranilnih vlog. Zato za naše osnovne denarne zavode, predvsem za zadrage in regularne posojilnice, uredba o sanaciji denarstva ni bila potrebna. Dejansko se je je doslej poslužil en sam zavod. V splošnem se izplačuje vlagateljem povprečno 1% na mesec, deloma tudi več, če to zahtevajo stvarne potrebe vlagateljev. Seveda postaja denarnim zavodom izplačevanje vlog vsak dan težje, ker novih sredstev od nikoder ni, po uredbi o zaščiti kmeta pa do novembra tudi ni pričakovati nobenih sredstev. Za nadaljni razvoj pa bo odločilno, v koliko se bodo mogli poslužiti lombardnih ali eskontnih kreditov, ki jih je vlada svojčasn obljubila. Nove vloge morajo zavodi zaradi splošnih razmer na trgu držati v stalni pripravljenosti, kar povzroča motnje v obtoku gotovine.

Vprašanje industrijske banke

Je zadnje čase zopet prišlo na dnevni red. Sicer je ta misel bila živa že več let, vendar do oživitvenja ni prišlo. Danes je izvedba težja, ker ima tudi industrija vedno več zmrznjenih terjatev in le redka so podjetja, ki razpolagajo z rezervno gotovino. Narodna banka in druge banke v državi so zainteresirane na tem, da jim nekdo odvzame industrijske kredite. Našim industrijcem pa narekajo izkušnje, ki jih je imelo s privilegiranim denarstvom naše gospodarstvo sploh, skrajno rezervarnost. Po načrtu zakona o industrijski banki bi prišla potrebna sredstva skupaj z obveznim vpisom glavnice po industriji. Ta določba je že tehnično neizvedljiva, še bolj pa bo težko izvedljiva finančno. Naša industrija sicer hoče sodelovati pri industrijski banki, vendar se morajo temelji tega zavoda postaviti na zdravo podlago, ki bo preprečevala neljube posledice pri nadaljnjem delu.

Enotna šablona in kompromisen način reševanja tega vprašanja se je izkazala za škodljivo in pokazala toliko nedostatkov, da bo treba kolektivno in nediferencirano zaščito temeljito izpremeniti. Potrebna bi bila za kmeta uvedba individualnega moratorija. Rešitev vprašanja kmetijskih dolgov pomeni za naše denarne zavode, ki so gojili kmetijske kredite, veliko izgubo na obrestih, katero bo le težko mogoče kriti. Poleg tega je dana dolžniku možnost, da si podaljša moratorij za tri leta. Sicer je upati, da se tega ne bo poslužilo dosti dolžnikov, vendar je tako postopanje lahko škodljivo za splošno stanje zaupanja. Pri bankah v Sloveniji tudi po

4. marca ni prišlo do posebnih izprememb. Škoda je prizadeta onim vlagateljem, ki prodajajo pod ceno svoje hranilne knjizice in tako omogočajo dolžnikom, da vračajo znatno manj kakor so si izposodili. Splošno bo treba napeti vse sile, da se ustavi proces likvidacije naših denarnih zavodov, ki so jih naši predniki s tolikim trudom spravili v življenje in plodnosno delo.

V zvezi z ureditvijo državnih davkov je vedno bolj aktualno vprašanje samoupravnih financ, pri katerih je obremenitev že tudi dosegla preveliko višino. Kar se tiče banovinskih financ, je po prejetih informacijah finančno ministrstvo nekatere predlagane davštine odbilo. Izpremembe utegnejo nastati pri davku na dobiček družb, na zaslužek inozemcev, vodne sile itd. Banovinski proračun izkazuje do srede marca realizacijo 77,4 milij. pri skupni vsoti 87,5 milij. Din. Manj ugoden je finančni položaj podeželskih občin, ki so radi gradb. šolskih poslopj in drugih naprav preobremenjene. Zaradi tega je nujno potrebno, da dobimo zakon o samoupravnih financah, ki bi določil enotne smernice.

Za izpremembo in dopolnitev obrtnega zakona se je pripravilo obsežno gradivo in tako predlagajo na pr. zbornice, naj se učna doba podaljša od dveh na tri leta itd. Obvezna usposobljenost naj se uvede tudi za trgovske potnike (kot za trgovce). Za nakupovalce deželnih pridelkov je bila predlagana uvedba legitimacij. Predpisi proti krošnjarstvu naj se poostrižejo kakor tudi odredbe proti sušmarstvu.

Ureditev plačil za trgovce, obrtnike in industrijce

Po objavi uredbe, s katero se regulira odplačevanje kmetijskih dolgov na dobo 12 let, in uredbe o denarnih zavodih, se je položaj za trgovce in obrtnike bistveno poostiril. Kakor poročajo nekateri združenja, se je statistično ugotovilo, da skoro polovica trgovcev obratuje z izposojenim obratnim kapitalom in da so terjatve trgovcev prek nezahitenega zneska zelo znatne in mnogobrojne. Tudi se je ugotovilo, da od evidentiranih primerov pretežen del trgovcev baš radi odlaganja plačanja kmetijskih dolgov ni mogel plačati niti obresti svojim upnikom, da o odplačilu dolga sploh ne govorimo. Denarni zavodi radi zahtev vlagateljev seveda odpovedujejo kredite in z večjim ali manjšim pritiskom izterjujejo posojeni denar. Tako nastaja za prizadete trgovce in obrtnike položaj vedno bolj nevzdržen in jim preostaja samo ali stečaj ali pa izvenstečajna poravnava. Eno in drugo pa ni v interesu upnikov. Zbornica je predlagala, da bi se zakon o izvenkonkurzni poravnavi primerno izpopnil. Rešitev zadeve pa se je žal zelo zavlekla. Zato so v zvezi z novo uredbo o odplačevanju kmetijskih dolgov zbornice na zadnji konferenci v Belgradu ponovno začele to vprašanje. Trgovinski minister je tedaj dejal, da taki ukrepi ne bi mogli imeti nikakega značaja moratorija ali pa izdaje novih plačilnih sredstev brez podlage.

Konferenca je nato formulirala svojo izjavo, da naj bi se ugodnosti za odplačevanje kmetijskih dolgov nudile samo individualno onim, ki so jih resnično potrebni, da bi se odplačilni rok skrajšal in obrestna mera prilagodila ter blagovni krediti v večjem obsegu izvzeli. Glede uredbe o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov se je konferenca priključila predlogom zastopnikov denarnih zavodov. Te predloge je v toliko dopolnila, naj se zaščiti obrtnikov po čl. 27 predmetne uredbe razširi tudi na trgovce in industrijce in zaščitni znesek poviša od 10.000 Din na 50.000 Din.

Za ureditev plačil trgovcev, obrtnikov in industrijcev je konferenca predlagala, da naj se zakon o prisilni poravnavi izven konkurza v toliko izpremeni, da bo mogoča tudi 100% poravnava terjatev z odplačilom v 30 mesecih in s 5% obrestmi. Za olajšanje izvedbe naj se nagrade upraviteljev prisilne poravnave znižajo na eno četrtino v uredbi predvidene izmere.

Naša zbornica se je v načelu pridružila zaključkom belgrajske konference, toda s sledečimi dodatnimi predlogi:

1. Zaščita trgovcev, obrtnikov in industrijcev naj se pod nazivom sanacije izvede s posebno uredbo izven Zakona o prisilni poravnavi.
2. Ugodnosti nove uredbe se morejvo poslužiti samo aktivni dolžniki, ki so prišli v težave radi kmetijske zaščite ali ilikvidnosti denarnih zavodov.
3. Za investicijske in obratne kredite trgovcev, obrtnikov in industrijalcev pri denarnih zavodih, ki so nastali do konca leta 1931, sme dolžnik neglede na to, ali je tem zavodom dovoljena odložitvev plačil ali ne, zaprositi sodišče za ureditev odplačila teh obveznosti. V tem primeru mora predložiti sodišču načrt odplačevanja. Če se upnik in dolžnik glede rokov odplačevanja in glede obrestne mere ne moreta sporazumeti, odloca sodišče po zaslišanju izvedencev iz vrst članov razsodišča Zbornice ali borze, odnosno kjer teh ni, iz vrst sodnih izvedencev. Načrt odplačevanja mora urejati, po dopolnosti in bistvu obrata odplačilo v treh do petih letih, pri čemer obrestna mera ne sme znašati več ko 2% nad običajno aktivno obrestno mero istega zavoda.
4. Člen 20. uredbe o sanaciji denarnih zavodov naj se v prvem odstavku izpremeni v toliko, da odložitvev izplačil iz tekočih računov trgovcev, obrtnikov in industrijalcev ne sme znašati več ko tri leta.

Zveza z morjem

V nadaljnjem svojem poročilu je g. predsednik Jelačin opozarjal na že zakonjeno gradbo proge Kočevje-Sušak, katere se do danes nimamo, pa jo vendar nujno potrebujemo. Zato je potrebna akcija vseh slovenskih zastopnikov, da se sestavi slovenski gospodarski program, ki bi bili za njegovo izvedbo vsi obvezni delati. V debati se je oglašil svetnik Krejči, ki je poudaril, da je bilo v finančnem odboru izvršeno veliko delo.

Poročilo o računskem zaključku za l. 1953 je podal g. Lavtižar in je bil računski zaključek sprejet.

Na poročilo predsednika je bilo sprejeto, da se število članov gostinskega odseka zviša od 8 na 10 in bo tako zbornica štela skupno 59 članov.

Na predlog g. predsednika je bilo nadalje sprejeto, da se izloči iz imovine Zbornice pokojninski sklad, ki je avtonomna ustanova in čigar pravilnik je že odobren. Zaklad prejme vse dosedanje premoženje tozadevnih skladov v znesku 3.572.575 Din. obenem pa se nanj prepiše tudi zbornična stanovanjska hiša. Poleg tega je bil predsednik pooblaščen izvesti še tako dotacijski pokoj. skladu, da ne bo treba preveč izvezmati vsako leto iz tekočih sredstev. Nadalje sta bila izvoljena v upravo pokojninskega sklada gg. Rebek Josip in Krejči Anton.

Najrajši imam

težko delo!

Veliko pospravilo je zame praznik. Kakor bi trenil, preženem nesnago... kakor bi mig-nil, napravim kuhinjo lepo snažno. Ognjišče očistim tako, da se lahko ogledate v njem. In kaj šele kuhinjsko opravilo Ne - tega ni mogoče popisati. Pridite hitro pome k trgovcu!

VIM

ČISTILKA VIM ČISTI VSE!

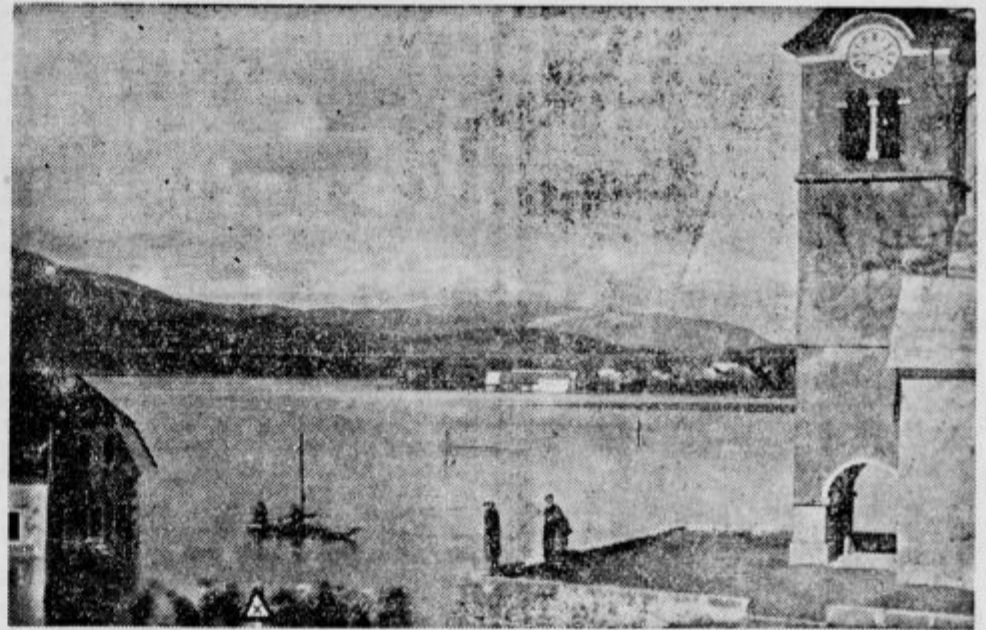
Z ozirom na novo službeno pragmatiko se je osnoval tudi disciplinski odbor, v katerega je bil izvoljen iz vsakega odseka 1 član in 1 namestnik: trg. Senčar (nam. Berjak), ind. dr. Rekar (dr. Pavlin) in obrtni Bricelj (Krapež). Nato je sledil obširen referat dr. J. Koceta o aktualnih vprašanjih tujkega prometa v Sloveniji, katerega bomo prihodnjč priobčili v posnetku.

Samostojni predlogi

G. Senčar je predlagal, naj se zbornica zavzame, da bo poštna uprava zamenjala železne vode, ki vodijo iz Ptuja, z bronastimi, ker so sedanjim vodi skoro popolnoma nerabni. Ravnotako naj zbornica zahteva revizijo telefonskih naročin in pristojbin za telefonsko instalacijo. Nadalje predlaga g. Senčar, naj zbornica posreduje pri železniški upravi, da se avizi za dospelo blago ne bi dostavljali v nedeljah in praznikih, ampak šele naslednji dan, da se tako prepreči računanje visokih stojnin.

G. J. Ambrožič prosi zbornico, naj ukrene primerno, da bo konkurenca, ki jo izvajajo nekateri hoteli s svojimi nastavljenimi krojaškimi mojstri v letoviščarskih krajih, onemogoči. Nadalje naj se prepreči neželjalna konkurenca peklov po nekaterih zadrugah, ki prodajajo kruh tudi nečlanom.

Povodenj v Loški in Planinski dolini

Pogled od cerkve v Pudoba po Loški dolini proti Staremu trgu.

Stari trg pri Ložu, 22. marca 1954.

Ogromne množine vode so v dobrih desetih dneh pridrvele v Loško dolino. Nalivi so pričeli že 10. t. m. V gozdovih se je hkratu naglo tajal sneg, ponekod visok do 2 m. Kakor hitro se je dolina spreminjala v veliko jezero, najmarkantnejše ponazorjujejo podatki o vodnem stanju pri Golobini, požiralniku, ki sprejema vase vse vode in jih dalje pod zemljo odvaža v Cerknško jezero. Pri Golobini so dnevno vodo merili in so podatki naslednji:

Dne 13. dopoldne 4.05 m nad normalo. Naslednji dan je voda katastrofalno naraščala, kajti zabeleženo je bilo 7.10 m nad normalo, dne 16. t. m. je bilo 8.75 in nato je voda do 21. t. m. še vedno naraščala dnevno za 50 do 60 cm. Požiralnik, ki je na mnogih mestih zamašen z dračjem in drugimi naplavinami, ni mogel sproti sprejemati vseh voda. V torek 21. t. m. je povodenj dosegla najvišje stanje 21.57 m, danes pa je začela polagoma upadati in je bilo dopoldne že 10.55 m.

Prehljalstvo je obupano, kajti trajalo bo več dni, preden bo voda izginila s polja in travnikov. Pa danes je tudi močno lilo, v bližini Golobine se nahajajoči Malnarjev mlin je do strehe zalit z vodo. V Danab, ne daleč od Golobine, sega voda do prvih hiš, prav tako v Podcerkvi in Nadlesku. V Kozarščah, ki leže v bližini graščine Snežnik ob kozarskem Obrhu, je voda udrla v 9 hiš. Šest družin se je moralo izseliti, ker je voda tam dosegla 1 m visoko.

V Pudobi je položaj resen. Iz Gregorčeve hiše so se morali izseliti. Na mostu, ki vodi čez vrhniški Obrh in ki je visok 3.56 m, stoji voda 2.70 visoko ter je promet po glavni cesti Staritrjg-Pudob-Prezid popolnoma pre-

kinjen. Pred mostom, kakih 400 m proti Staremu trgu stoji sloveča restavracija in hotel g. Ludvika Kržiča z gospodarskimi poslopji in turbinsko žago. Voda je zalila restavracijske prostore, kuhinjo in druge prtilične shrambe. Tu stoji 2 m visoko. Gospodar je bil prisiljen, da je v I. nadstropju prebil zid in od tam napeljal pontonski most do drugih poslopj. Njemu je voda odnesla tudi velik kup hlodov.

V Viševku je voda dosegla 3 hiše. Banovinska cesta Staritrjg-Viševke je v nevarnosti, da bo poplavljen pri Belem malnu, kjer je bil pred leti vzgrajen visok most. Belomalinski mlin je v vodi, tako tudi žaga, dalje je pod vodo tudi žaga tverke Zagar v Markovcu in Renkotov mlin.

Tako strašne povodnji stari ljudje kmalu ne pomnijo. V analih občine je zabeležena hujša povodenj v letu 1872. Tudi l. 1907 in 1923 je bila huda povodenj, toda ne v takem obsegu ko letos. Starotrška občina se že dolga leta zavzema, da bi se izvedla temeljita regulacija glavnega potoka Obrha in požiralnika Golobine. Načrti so že izdelani. Stroški so proračunani za vsa ta dela na približno 1 milijon Din.

Rakek, 22. marca.

V Ložu je pod vodo okoli 25 km² ravnega in plodovitega polja. Ozimina bo tam uničena.

Tudi Planinska kotlina je popolnoma pod vodo. Voda še vedno narašča in je dosegla na mnogih krajih do 8 m. Cesta med Planino in Rakekom je pod vodo. Vsak promet je ukljen. V akcijo so stopili člani, ki prevažajo ljudi od vasi do vasi. Nenavajno močno je naraslo Cerknško jezero. Voda sega prav blizu nekaterih vasi.

Ljubljanske vesti:

Odkup Maloželezniške družbe?

Ljubljana, marca 1934.

Na proračunski seji mestne občine ljubljanske je predsednik Maloželezniške družbe g. dr. Fetič predlagal za odkup ljubljanskega tramvaja. Kakor znano, je Maloželezniška družba navadna delniška družba, od katere ima mestna občina dve tretjini delnic, nemška tvrdka Siemens pa eno tretjino. Ako bi mestna občina odkupila še zadnjo tretjino, bi mogla tramvaj uvrstiti med mestna podjetja. Kakor čujemo, so se pogajanja med mestno občino in tvrdko Siemens že začela. Dosedaj je imela pri vseh pogajanjih — in prva datirajo že dobrih 30 let nazaj — tvrdka Siemens bolj srečno roko. Vse dosedanje pogodbe so za mestno občino neugodne, saj je mestna občina pred leti izpustila iz rok ugodno priliko, ko bi mogla tako rekoč zastopni priti do lasti tedanjega tramvaja. Tudi pogodbi med tvrdko Siemens in mestno občino zaradi zgraditve proge Vič—St. Vid in krožne proge za občino nista ugodni.

G. predsednik dr. Fetič na proračunski seji ni imel lahkega stališča. Na eni strani je moral zagovarjati ogromni deficit 1200.000 Din, kolikor ga samo v svoji bilanci MZD izkazuje in ki ga bo moral vsega kriti mestna občina, dalje se je moral zahvaljevati za kredit 600.000 Din, ki ga je mestna občina (oziroma finančni odsek) dovolila za obnovo po tramvaju razrušenega tlaku, tretjič pa je moral priporočati odkup zadnje tretjine delnic skoz in skoz pasivnega podjetja.

Res je, da hodi finančna politika mestne ob-

čine svoja pota. Vendar v Ljubljani nemške podjetnike dobro poznamo. Ako bi bil ljubljanski tramvaj aktiven, to se pravi, da bi donasal čisti dobiček, mislimo, da bi Nemci prav gotovo zahtevali tretjino zase. Sedaj, ko pa ima tramvaj izgubo, naj jo krije vso mestna občina, to se pravi ljubljanski davkoplačevalci!

Pravično bi bilo, da od 1.200.000 Din čiste izgube plača mestna občina samo dve tretjini, tretjo, to je 400.000 Din pa manjšinski delničar, to je nemška tvrdka Siemens. Od škode 600.000 Din, kolikor jo je povzročila zgradba krožne proge na tlaku, naj plača mestna občina le 400.000 Din, ostalih 200.000 Din pa Siemens. Znesek 600.000 Din pa naj vnesi v proračun MZD sama in naj od mestne občine kot delničarke šele potem zahteva kritje nje pripadajočega deleža na izgubi!

G. predsednik dr. Fetič si ni izbral pravega časa za svoj predlog, naj mestna občina odkupi zadnjo tretjino delnic. Nekaj drugega bi bilo, ako bi bil tramvaj dobičkonosen. Toda, da bi mestna občina vrgla nove milijone za podjetje, ki ne donša prav nič, temveč celo izgubo, ki po trgovskih načelih ni vredno ničesar, to nikakor ne gre! Teško bo g. dr. Fetiču prepričati javno mnenje o nasprotnem.

Naj nam na magistratu ne zamerijo naše kritike. Kritizirali smo svoj čas mestno klavnicu, pogrebni zavod, druga mestna podjetja in ravno naša kritika je zelo pomogla k ozdravljenju. Morda bo sčasoma tudi pri tramvaju!

I. N. R. I.

Pasijonska igra v 14 slikah, katero sta priredila za oder po evangeliju gg. Gregorin in P. dr. Roman Tominec, se vprizori tudi letos veliki teden in o velikonočnih praznikih. Predstave bodo: na veliko sredo in veliki četrtek ob 8 zvečer, na veliki petek popoldne ob 15, na veliko nedeljo, velikonočni ponedeljek in belo nedeljo tudi ob 15. Vse dosedanje vprizoritve so bile deležne velikega uspeha. Da se omogoči v resnici najširšim slojem obisk pasijonskih iger, je uprava znižala cene in se bodo dobili sedeži že od 6 do 20 Din. Opozorjamo predvsem goste z dežele, katerim nudi uprava prav posebne ugodnosti. Ako se udeležijo predstave v skupinah vsaj po pet oseb in se izkažejo pri blagosti z žigom domačega župnišča, dobe 25% pupusta pri vstopnini. Prav tako tudi posamezniki. Vstopnice se lahko rezervirajo pisмено pri upravi Narodnega gledališča v Ljubljani. Ljubljansko občinstvo naprosamo, da si nabavi vstopnice že v predprodaji, da se izogne navalu pri blagajni pred začetkom predstave.

*

○ Drevo ob pol 8 v stolnici šesti postni govor gospoda knezoškofa dr. Gregorija Rožmana.

○ K občnemu zboru Rdečega križa. Naša opazka o poročilu g. dr. Misa je slonela na netočnem poročilu nekega drugega lista. Sedaj smo prejeli od Rdečega križa pojasnilo, iz katerega izhaja, da so samaritanji na slavnosti na Stadionu sodelovali z ljubeznijo, brez pričakovanja kakih nagrad.

○ Oddaja gradbenih del za drž. šolsko polikliniko. Med gradbeniki in podjetniki je zanimanje za oddajo gradbenih del pri državni šolski polikliniki. Na tehničnem oddelku banke uprave se bo 5. aprila dopoldne vršila zadnja licitacija Gradbenih stroški so proračunani na 1.494.570 Din.

○ Statistika zadnje občinske seje. Ljubljanci so se zanimali za zadnjo proračunsko sejo, ki je trajala dva dni in so občinski očetje razmotrili proračun dobrih 12 ur. Obširen pa je o proračunski seji stenografski zapisnik, za katerega so porabili 2000 pol.

○ Bližnje dražbe. Pri okrajnem sodišču v Ljubljani bo več dražb. Danes dopoldne pride na dražbo hiša v Koldovskovi ulici, cenjena na 450.242 Din. Najnižji ponudek 225.121 Din. Po Veliki noči bo dražba hiše št. 4 v Detelovi ulici. Cenjena je bila na 198.070 Din. Najnižji ponudek 99.138 Din. Dne 11. aprila bo dražba hiše k. o. Vič. Cenjena vrednost 114.356 Din, najnižji ponudek 61.048 Din.

SUKNO TEOKAROVIC

LJUBLJANA
GRADIŠČE 4 NASPOTI DRAMI
je domač izdelek
najboljшему inozemskemu enakovredn a znatno cenejši.

KINO KODELJEVO Tel. 31-62

Danes in jutri ob 8:

Velika kneginja Aleksandra — Marija Jerica in Volkovi na Pretrji — Georg O'Brien

○ Sracije modne in sportne, kravate, naramnice, žepne robce, rokavice in nogavice, kupite najbolje pri Miloš Karničnik, Stari trg 8.

○ Zveza gospodinj opozarja, da se bo v njenih prostorih Breg št. 8 jutri ob 16 predvajalo nazorno pranje po najboljšem načinu. — Predvajalo se bo tudi pranje s Schichtovim Radionom, Vabljeni vse gospodinj. Vstop prost!

Pogajanja jeseniškega delavstva

Jesenice, 20. marca.

Včeraj se je zopet vršilo v Delavskem domu na Cankarjevi cesti informativno zborovanje vsega delavstva. Poročalo se je o poteku razprav v preteklem tednu. Tako so bile za martinarno štiri razprave, za druge prizadete obrate pa ena. Za obrate na Javorniku se še ni razpravljalo. Vsa pogajanja potekajo zelo počasi in delavstvo postaja včasih skoraj nestrpno. V petek dne 16. t. m. opoldne je vse delavstvo martinarne zapustilo delo in šlo pred glavno pisarno, kjer so bila pogajanja. Hotelo je vedeti rezultat razprave. KID je celo govorila o štrajku. O stavki pa za sedaj ni govora. Upati je, da pride kmalu do sporazuma.

Vihar v Lomu nad Tržičem

Vihar, ki je divjal pretekli teden v Karavankah, je tudi pri nas povzročil veliko razdejavanje in škodo. Silni sunki vetra so podirali dreve, razkrivali hiše in podrli več kozolcev. V sled dežja in hitro se tajačega snega so vode silno narasle. Potoček, ki teče po Lomskem polju, je narasel v celo reko, ki se je razlila po njivah, jih zasula z gruščem, druge pa razirala in odnesla prst. Največjo, čeprav na prvi pogled ne tako vidno, škodo pa so trpeli gozdovi, planinski pašniki in pota. Na severni strani Kokovnice (Križke gore) in Storzliča je ležal še debel sneg. V južnem delu se je prehitro omehal in začel v ogromnih plazovih grmeti v nižino. V Zgornjem Lomu so se celo noč tresle hiše od teh plazov in bučanja ogromno narasle Lomščice. »Pod Storzcem« je plaz podrl več arov mladega gozda posestniku Rozmanu in zasul z gruščem planino. Manjši partije podrtega drevoja pa vidiš vsepovsod. Vsa pota so se spremenila v siruge hudournikov. Pota so plazovi razirali in odnesli več mostov. Druge pa je voda povzročila zemeljske usade, ki so pota zasuli, tako da ljudje mnogokje ne morejo do lesa. Zelo potrebno bi bilo, da oblast iz fonda za javna dela nakloni nekaj denarja tudi naši občini za popravilo teh potov. Ljudje iz svojega teh popravil dolgo ne bodo zmogli.

Cerkveni vestnik

Duhovne vaje za inteligente bodo dne 26., 27. in 28. marca v hišni kapeli pri očetih jezuitih. Vsak večer bo govor ob pol 20. Vodil jih bo g. P. Vrtovec. Vabljeni so vsi, ki jim je mar duhovna obnova v teh resnih časih.

romantiki, v kateri je živela duša, čeprav zasebna morala sama ni bila boljša. Tu je kajpak ostal Nušič pri vrhu in se je ustavil v resignirani sentimentalnosti; preteklost in sodobnost, ljudsko kulturo in narod je samo iz dalje postavil nasproti civilizaciji in brezdušju, v tragiko in globino nasprotij se ni spuščal. Stari Stano lo in Persa obrneta temu svetu hrbel in odideta v svojo samoto. Igravci so v režiji g. B. Kreita izoblikovali družinsko situacijo in njene tipe z veliko ostrostjo in živim temperamentom. Središče igre sta g. Cesar kot Stanojlo in ga. Rakarjeva kot Persa. Oba umerjena in resnična, zlasti je g. Cesar pokazal prav plemenito komično igrvo. V splošnem lahko rečemo, da je vsa igra, kljub temu, da sega tu in tam čisto v teatraličnost, v podrobnostih podprta z dobrih igravskimi liki, tako Milica ga. Gabrijelčičeva, njeni otroci Zorica (ga. V. Juvanova), Buba (gdč. Slavčeva), Mile (g. S. Ancin), Joco, Persin brat (g. Plut), njegov sin (g. Zeleznik), ga. Popović (ga. Nablocka), g. Toša (g. Drenovec), Dule (g. Potokar) i. dr. Nikola g. Jermana je v igro ustrežal, nikakor pa ni v skladu njegov re-torični patos, ki ga v splošnem preveč uprablja. F. K.

Predstava dijakov klasične gimnazije v Ljubljani

V terek zvečer je priredil Podmladek rdečega križa na ljubljanski klasični gimnaziji na odru šentjacobskega gledališča v Mestnem domu Jalenovo igro »Dome«. Intimna domača igra se je na malem in izredno posrečenem odru šentjacobčanov prav lepo uredila, čeprav ni pokazala kakih posebnih igravskih uspehov. Mladi igravci so pod

Mariborske vesti:

Brezposelnost med šolano mladino

V večerajšem »Slovencu« smo navajali nekatere številke, ki ponazorjujejo brezposelnost šolane mladine. Vzeli smo pri tem kot podlago število maturantov na mariborskih srednješolskih zavodih v zadnjih štirih letih. Zaključni račun pokazuje, da je od 399 mariborskih abiturientov, ki so v omejenem razdobju v Mariboru maturirali, danes 112 brez službe. Zanimivo je pri tem primerjati posamezne šolske zavode med seboj z ozirom na možnost zaposlitve, ki se nudi mladini po dovršitvi študija. Na državni realni in realni gimnaziji je v 4 letih maturiralo 94 dijakov iz Maribora. Od tega jih študira 94, 7 jih je v službi, 1 pri vojakih in 10 brez posla doma. Klasična gimnazija izkazuje 116 abiturientov: 72 jih študira na univerzi, 31 v bogoslovju, 3 v samostanih, 3 so pri vojakih, 3 v službi in 4 doma. Trgovska akademija: 36 abiturientov, 2 študirata, 14 pri vojakih, 8 jih je v

službi in 12 doma. Zasebno žensko učiteljsko šol. sester: 22 abiturientk iz Maribora, 2 v službi in 20 doma! Državna učiteljska šola: 64 abiturientk in abiturientov iz Maribora, 4 študirajo, 15 v službi in 45 doma. Iz navedenega je razvidno, da je trenutno najslabši položaj pri izšolanih mladih učiteljih in učiteljicah. Mnogi od teh čakajo že čela 4 leta na službo. In poleg tega je tu razvidno še veliko zapostavljanje absolventk zasebnega učiteljskega Tudi Trgovska akademija, v katero so stali izpočetka toliko upanja, ni izpolnila nad. Najboljše še odreže klasična gimnazija, ki ima samo 3 brezposelne absolvente. Ševeda pa to ni končno merilo, ker večina te mladine še študira na univerzi ter se bo zanj spriželo vprašanje zaposlitve šele po končanem študiju. Upajmo, da bo takrat bolje, da ne bo morila mladega inteligenta brezupna skrb radi temne bodočnosti.

Strahotna vožnja po besneči Dravi. V Rutli

poseduje gostilničar Rajko Ditinger brod preko Drave. S tem brodom se je hotela prepeljati preko Drave 18 letna Marija Kramer iz Rut. Ko pa je bila sredi narasle in besneče reke, se je nedomoma pretrgala vrv, za katero je bil čoln privezan. In valovje je bliskovito potegnilo brod z dekletom za seboj. V boju z naraslo reko je bilo dekle preslabo ter ni moglo spravit čolna k obrežju. Kričalo je na vse grlo na pomoč in k sreči sta čula obupne klice splavarja Kositer Josip in Štrukel Tine, ki sta zaveslala s čolnom za ubežnim brodom. Vodovje je medtem zaneslo čoln tri kilometre od Rute v bližino falskega jez. Neposredno pred jezom se je posrečilo splavarjema doseči brod ter ga po hudih naporih spravit na rešilni breg. Dekle sta s tem rešila sigurne smrti v vrtincih mogočnega vodopada pod jezom. Zanimivo je to, da je Kramerjeva sedaj že v tretje doživela tako nezdgo, da se ji je pri prevozu preko Drave odtrgal brod ter jo je tok odnesel.

Možu je sledila. Včeraj je premislila v Mlinski ulici 11 v visoki starosti 80 let vdova železnikarja Josipina Roschker. Sledila je možu, s katerim je preživela v vzornem zakonu 55 let ter so ji ga pokopali pred 12 dnevi. — V Krčevini, Vinarska 13, je umrla viničarka Jožefa Kajšler, stara 66 let. Naj počivata v miru!

Most zopet gradijo. Drava, ki je še pred dnevi divjala visoka in umazana, se je zopet umirila. Padla je že toliko, da so se zopet lahko pričela dela na zgradbi novega mostu na Mariborski otok. Ševeda se je zgradba radi povodnji znatno zavlekla, ker je voda odnesla brv ter druge naprave, ki jih bo treba iznova pripraviti.

Marijina ulica zasajena. Marijina ulica je le dobila drevored iz okroglih akacij. Kakor se nam sporoča, so delavci že izkopane luknje zasuli samo radi tega, da ne bi bili ponoči pasanti v nevarnosti.

Konec jetniškega dopusta. Zalostno vest so prejeli klančenci, ki jih je januarja poslala jetnišnica na dopust. Morali bodo nazaj za omrežena

Celje

Zanesljivo kaljiva semena vrtna in poljska pri tvrdki Anton Fazarine, Celje.

Proslava »Materinskega dne«. Da bomo letos v Celju dostojno proslavili Materinski dan, zato nam garantira DMK, ki je organizirala letošnjo materinsko proslavo. Na spovedo so pevsko točko, ki jih bo izvajalo pevsko društvo »Celjski Zvonec« pod vodstvom g. prof. Močana, dalje nastopi salonski orkester pod vodstvom g. Lenardona. Za tem programom bo govor o materi, nato rajanje in končno »Ziva beseda o materinem trpljenju«, ki jo bo prikazovala igralska skupina. Vstop prost, začetek ob pol 4 popoldne v Ljudski posojilnici.

Stare celjske korenine umirajo. V sredo je umrl na svojem stanovanju v Trubarjevi ulici št 1 v visoki starosti 84 let g. Lusehitzky Franc, sodni oficijal v pokoju. N. v. m. p.

Pri reševalnem delu se je ponesečil. Dne 15. marca je gorelo v Dolu pri Smarju, pri posestniku Tilkoviču. Pri reševanju je pomagal tudi gospodarjev oče 79 letni Tilkovič Florjan, ki živi pri hiži kot prevžitar. Pri reševanju je pa padel in se potolkel po vsem telesu, da je moral iskati pomoči v celjski bolnišnici.

Celjski okrajni cestni odbor bo pobiral za kritje primanjkljaja v proračunu za leto 1934-35. 16% cestne doklade na vse neposredno dokladam dovrstene državne davke.

Najden les. Ob priliki poplave so potegnili v Liscach, dne 15. t. m. dopoldne iz narasle Savinje 5 smrekovih hlodov, dolgih po 4 metre in debelih 20 do 25 cm, in skupni vrednosti 100 Din. Hlodi se dobe pri kopalniškem mojstru g. Maksu Radošu v Liscach šte. 4.

Ptuj

Iz vojaške službe. Za mestnega poveljnika v Ptuj je imenovan major Pavel Manojlovič, ki je svojo službo že nastopil. Dosedanji mestni poveljnik podpolkovnik Miran Šarac, ki je premeščen v Osijek, zapusti te dni naše mesto.

Pred ptujski okrajnim sodiščem se je pretekli terek zagovarjal še ne 24. letni posestnikov sin Matevž K. iz Velike Varnice, radi tatvin in prevar. Pri razpravi je priznal le 10 takih slučajev, ki so mu bili dokazani, ostale nedokazane pregreške, pa je odločno tajil. Obsojen je bil na 5 mesecev strogega zapor. Ker je pa bil K. radi enakih prestopkov obsojen na 6 mesecev zaporu pogojno na 5 let, bo moral odsedeti tudi to kazen, tako, da bo ostal v zaporu skupno 11 mesecev.

Guštanj

Volitev obratnih zaupnikov se je ponovno vršila to nedeljo. Prejšnje volitve so bile na pritožbo Narodno strokovne zveze razveljavljene. Prej je bil rezultat sledeči: socialisti 5, Narodna strokovna 1, kršč. socialisti 0. Sedaj pa je rezultat malo izpremenjen. Socialisti so odnesli 4, narodna strokovna 1 in kršč. socialisti 1 zaupnika.

Šmartno pri Litiji

Vprizoritev »Pasijona« je nad vse pričakovano uspešna. Izvajanje je bilo prvotno in je na vsakega napravilo nezbrisen vtis. Zal, da ni bilo močote vseu ustreči, ker so bile vstopnice že v predprodaji oddane in so tako morali celo mnogi, ki so prišli dve do tri ure daleč, oditi. Zato si za nedeljsko predstavo pravočasno preskrbite vstopnice že v predprodaji!

Konservatorijski nastop v radiju. V sredo zvečer je bila v ljubljanskem radiju ponovitev orkestralnega koncerta, ki je bil pred kratkim izveden v Unionski dvorani in manifestiral delo našega konservatorija na simfoničnem polju. Izvedba (sodelovali so predvsem gojenci našega konservatorija s pomočjo nekaj članov Ork. društva) je bila na prav dostojni višini. Čeprav je bilo število izvajalcev skromno in radi tega zvočnost bolj suha. — Zlasti pa moramo omeniti uvodni govor novega ravnatelja Julija Betetta, ki je vseobal zelo tehtno in zdravo snov z ozirom na pravo umetniško delo. V taki smeri nam more glasbena kultura lepo cveteti.

Gledališki dinar. Kakor beremo v hrvatskih listih, se bodo hrvatski kino-podjetniki uklonili zakonski uredbi »Gledališkega dinarja«, ne da bi pri tem zvišali dosedanje ceno pri lastnih vstopnicah. Na ta način se bo nabralo letno okrog 15 milijonov dinarjev, s katerimi bo mogoče vsaj delno ozdraviti sodobno gledališko krizo. Ta »gledališki dinar« bodo morali plačevati samo oni kinematografi, ki so v mestih državnih gledališč.

Premijera slovitnega romana »Bratje Karamzovi« bo dne 1. aprila na Veliko nedeljo. Snov je razdeljena na osem slik, med katerimi izpopolnjuje dejanje lektor. Režira g. Ciril Debevec, ki je roman tudi priredil za oder.

Sto let hrvatske umetnosti. Med praznovanja 50 letnice Strossmayerjeve galerije bo Jugoslovanska Akademija vključila tudi vrsto retrospektivnih razstav, v katerih bo vidna hrvatska umetnost zadnjih 100 let. Prva taka razstava, ki bo v nedeljo odprta, bo obsegala dobo od 1830 do 1850. Zastopani bodo Vjekoslav Karas, M. Stroj, Ivan Zascbo in drugi.

Kulturni obzornik

Ljubljanska drama:

„Beograd nekdanj in sedaj“

Osnova vseh Nušičevih odrskih del je satira: politična, družabna in stanovska. Njegova drznost, neposrednost in ostro domače okolje se opira ekoran vedno na zaokroženo zgodbo, ki jo spretni teatralik zna izborno zaplesti in jo tudi dobro razplete. Vendar je njegova drama kljub zgodbi navadno le močno razgibana situacija, neka nujnost, ki nam odkriva ljudi, njihovo dobro in slabo stran in ob kateri se dobro uveljavlja pisateljeva komična ali dialektika. »Beograd nekdanj in sedaj« je zgolj situacija. Zgodbe ni, niti dramatične nujnosti, ki bi silila ljudi v tako in podobno situacijo — skoraj bi dejali, da je samo revija današnjega sveta, njen spogled s preteklostjo. Nušič se v tej situaciji spretno suče v svoji družbi, dovtopno nabira osebe, kakor bi jih lovil na nitko in jih pokaže v svojem zgočem dovtopu. Stari Stanojlo in njegova žena Persa doživita Beograd in novi čas tako, da stoji sin pred konkurzom, pa se temu smeje, češ, da napravila dobro kupčijo; njegova žena ni gospodinja in hišna mati, ampak vodi hčer na konkurenco za »Miss Jugoslavije«, druga hči se uči baleta in sin je divji športnik itd., polno variacij današnjega javnega in družinskega življenja. Zada- j za to zunanjo burko, ki vendarle ekeli, skuša Nušič reševati resnično tragikomično nasprotje starejšega in mlajšega rodu, ki se nikoli ne razume in se nikdar ne bosta. Tu se Nušiču stoji po

Drzni vlomi v Makolah in drugod pojasnjeni Odlis palca na cilindru svetilke izdal zločinca

Maribor, 22. marca.

Hitro in odločno je napravila mariborska policija konec drzno tolovajski tolpi, ki je pričela prav po ameriškansko vzemirjati s svojimi vlovni mesto in deželo. Makolski vlovilci, ki so prišli kar z avtomobilom po ukradeni blago, so že za varnim omrežjem, izdal jih je pa en sam nepreviden odtisec palca na cilindru svetilke, ki so jo prizgali v prostorih makolskega konzuma, da so videli izbirati blago.

Na podlagi tega odtisa je policija ugotovila, da je imela svoje prste pri vlovu 41 letna Katarina Cverlin, katero so aretirali. Ta je izdala še svoja tovariša. Zaprti so sedaj: 32 letni brezposelni delavec Stanko Ferfolja, 22 letni brezposelni Oto Cagran, 20 letni Ernst C. ter neki krošnjar z manu-fakturno robo iz Metlike. Vlomne so že priznali ter povedali tudi vse podrobnosti. Poleg dveh vlovov v Makolah imajo na vesti še tri v Mariboru in sicer v Počehovi ter v trafiki Orovič in Eigner.

Glavno zbirališče so imeli v nekem vagonu v Dajnki ulici, kjer so zasnovali načrte. Prvič so vlovili v Makolah 8. marca v tamošnji trgovino.

Pobudo je dala Cverlinova, ki je iz Makol doma. Vlom se jim je dobro posrečil, blago pa je Ferfolja prodal krošnjarem.

V noči na 13. marca so izvršili v Makolah nov vlom, o katerem se je v »Slovenec« že obširneje pisalo. Nameravali so najprej olajšati makolsko posojilnico za jurje, ki so bili v blaginji. Ferfolja je že splezal po lestvi ter nameraval vdreti okno, ko je opazil, da nekdo v posojilničnih prostorih spi. Nato so se lotili konzuma, še prej pa so si poiskali primerno gradje v kovačnici. V Makole so prišli z avtomobilom, ki jim ga je dal na razpolago krošnjar. — Ker niso mogli vsega blaga naložiti, so ga nekaj zakopali v senik ter prišli v naslednji noči zopet ponj z istim avtomobilom. Kako so bili preganjeni, smo že poročali.

V vlovilске posle so zapletene še nekatere druge osebe, ki jih policija zasleduje. Predvsem bi radi dobili v pest lastnike avtomobila, ki so z vozilom pobeželi. Maribor, pa tudi okolica, je sedaj rešena neprijetne nadleže, ki je imela v načrtu gotovo še več vlovov. Poasnila se je pa ob enem skrivnost cenega blaga, katero so ponujali nekateri krošnjari po deželi po slepo nizkih cenah.

Kaj pravite?

Is Butale vasi že dolgo nismo nič pisali, čeprav je pri nas toliko novic, da bi mogli Vi, g. urednik, napraviti za našo dolino posebno rubriko v svojem listu. Mi Butalci smo še bolj brihtni, kakor so bili Ribničani takrat, ko so preseljavali cerkev in prostor merili s svojimi jopiči.

Oni dan, ko je bila zbrana naša sosesa pod lipo (letos se zbiramo pod lipo, lani smo se pod hrastom), so naši občinski očetje zabavljali tudi čez gasilski dom.

Je dejal Luka izpod hriba, da gasilski dom kvarti razgled s hriba na Butalo vas.

Se je oglasil zastopnik peric iz Bizovika in se pritožil, da si butalski gasilci sami perejo sruce in spodnje hlače, to je umazana konkurenca bizovikiškim pericam, ki pošteno plačujejo davke in vodorino.

Glavno besedo pa je imel Miha s hriba, ki je dolgo razlagal, da gasilcev sploh ni treba, saj če kaj pogori, plača takoj zavarovalnica!

»In če pogore vse Butale?« je zinił Pepe, ki je imel zadnjič svoj god.

»Plača zavarovalnica vse Butale, samo, če ni takrat v konkuru,« je odvrnil Miha.

G. župan je modro prikimal bistrim butalskim glavam, sedaj pa upijbije, ali naj reducira gasilski dom in gasilce ali ne. Ko se odloči, sledi v tej rubriki nov dopis iz Butal.

Koledar

Petek, 23. marca: Marija sedem žalosti. Jožef Oriol; Pelagija, mučenica. Prvi krajeec ob 2.45. Herschel napoveduje sneg in vetrovno vreme.

Novi grobovi

† V Ljubljani je v zavetišču sv. Jožefa dne 22. marca mirno v Gospodu zaspala gospa Jerica Gogala, roj. Svoblišak, stara 76 let. Pokojna je bila rojena v Škofji Loki in se je poročila v Kranju s posestnikom in kovačem Josipom Gogalo, ki je umrl že pred 28 leti. Bila je splošno spoštovana in povsod poznana »kovačeva mama«. Njeno dijaško stanovanje je bilo visoko čislano, saj je za dijaške stanovanje skrbela prav tako kakor za lastne otroke. Sto in sto dijakov kranjske gimnazije je stanovalo pri njej in vsi so jo spoštovali — profesorji in dijaki. Pokojna zapuščala pet sinov, od katerih je najstarejši Ivan župnik, drugi Josip ravnatelj državne trgovske šole, Franc industrijsko-komercijelni ravnatelj v Mariboru, Niko bančni uradnik in dr. Stanko profesor in univerzitetni docent. Plemeniti materi, ki je vzredila in vzgojila pet sinov, ki se vsi nahajajo na uglednih položajih, bodi ohranjen trajen spomin. Samo eno željo je imela, da bi svoje otroke dobro preskrbeli; zanje je trpela, delala in molila. Ko se ji je izpolnila srčna želja, je odšla po svoje plačilo. Pogreb bo v soboto 24. marca ob 14.30 izpred mrtvašnice na Vidovdan.

Sece in živce varuje neškodljiva kava Hag.

Najplemenitejša od kofeina oproščena zrnata kava, to je kava Hag. Celno nevrozni in na srcu bolni jo smejo brez premisleka piti.

Naznanila

Ljubljana

1 Cankarjeva »Lepa Vida« v Narodnem gledališču. Dijaki drž. učiteljske šole v Ljubljani se že delj časa vestno pripravljajo za to predstavo, ki bo v ponedeljek, 26. marca t. l. v dramskem gledališču. Ker je čisti dohodek te predstave namenjen za podporo revnejšim učiteljskim, ki bi se radi udeležili poučne ekakurije v Dalmaciji in Bosno, poset vsem cenjenim čitateljem prav tople priporočamo. Cene so globoko znižane od 20 Din navzdol.

1 Kino Kodeljevo. Danes in jutri ob 8 največji ruski film »Velika kneginja Aleksandra« (Marija Jerica) in »Volkovi v Preriji« (Georg O'Brien).

1 Lastniki buffetov in vinotočev v Ljubljani imajo drevi ob 5 v gornji sobi g. Kajfeža »Nebočnik« sestanek, na katerem bodo razpravljali o ustanovitvi sekcije vinotočev in buffetov.

1 Zadruga »Dom učitelje bo imela drugi redni občni zbor dne 5. aprila t. l. ob pol 10 v prostorih JUU v Ljubljani, Franciškanska u. 6.

1 Rezervne oficirje ponovno opozarjamo na redni občni zbor pododpora UROIR v Ljubljani dne 24. marca ob 17 v društvenem prostoru »Zvezda« II. nadstropje. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala. Odbor.

1 Združenje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov — sekcija Ljubljana ima svoj XV. redni letni občni zbor v soboto dne 24. marca ob pol 20 v lastnem lokalu na Kongresnem trgu 1, II. nadstr. (poslojpe Kazine).

ski cesti 9. Naj ji ves trud in njena dobra dela v obilni meri poplača ljubi Bog! Žalujočim sinovom naše globoko sožalje!

† V Mokronogu je nagle smrti umrla v sredo zjutraj gospa Marija Podvasnikova, vdova po žel. revidentu. Zadelo jo je srčna kap. 30. septembra bi obhajala 85 letnico rojstva. Bila je do zadnjega zdrava, le zadnjih par dni so jo večkrat napadali krčli. Kot bi slutila smrt, je zadnje dni večkrat pravila svojim prijateljicam, da bo kmalu umrla od kapi in je dan prej še prejela sv. zakramente v župni cerkvi. Po prevratu je živela sama zede v Mokronogu. Mož ji je umrl, hteri pa sta: Marija v Ameriki, Ida pa v Romuniji. N. v m. p.l

Osebnosti

— Iz vojaške službe. Odrejeni so za voj. izslednika šole za pehotne in topniške častnike sodni poročnik Ivan Horvat; za upravitelja voj. glashbene šole višji voj. kapelnik III. razr. Josip Majer; za kapelnika godbe mornariškega poveljstva nižji voj. kapelnik III. razr. Ivan Dominis; na službo v lekarno stalne voj. bolnišnice V. armijske oblasti lekarniški kap. I. razr. Ludvik Medvešek; za učitelja v peh. častniški šoli peh. kapetan II. razr. Josip Pletikos; za vršilca dolžnosti intendanta poveljstva moravske divizijske oblasti nižji voj. uradnik I. razr. ekon. stroke Juro Tkalečič; za vršilca dolžnosti blagajnika železniškega polka nižji vojaški uradnik III. razr. ekon. stroke Josip Valh; za vršilca dolžnosti upravitelja spreme 4. zrakoplovnega polka voj. pisar IV. razr. Franc Cviki; za vršilca dolžnosti upravitelja opreme 7. zrakoplovnega polka voj. pisar III. razr. Sigmund Komornik; na službo v generalni štab poveljstva moravske divizijske oblasti za generalštabne posle peh. kap. I. razr. za generalštabne posle Stefan Kos; na službo v generalni štab poveljstva bosanske divizijske oblasti za generalštabne posle inženjerski kap. I. razr. za generalštabne posle Stefan Najberger; na službo v poveljstvo vranjskega vojnega okrožja peh. kap. I. razr. Ljubomir Broz; za poveljnika postaje golobje pošte I. reda inž. poročnik Dragotin Kopjar in za pobočnika 2. bataljona 2. pontonirskega polka inž. poročnik Alojz Božič.

— Pri slabosti je naravna »Franz Josefova voda« prijetno učinkovito domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadloge, ker se izkaže že v malih količinah koristno.

Odgovori na vprašanje:

Kako spraviti ljudi do kruha?

XX. Kruha je na svetu dovolj. Vsem ljudem ga bo na ostajanje takrat, ko bomo vsi izpolnjevali prvo in največjo božjo zapoved: Ljubi svojo bližnjega, kakor samega sebe! A. Z.

XXI. 1. Treba je ukrepov avtoritete od zgoraj, zvestobe od spodaj in discipline človeške družbe po krščanskih načelih, ker so zmerna in ne tirajo v ekstremno konjunkturo in ne zavajajo v krizo. 2. Kapitalizmu boj, v kolikor krši božje in človeške pravice, bodisi s premoženjem ali z delovodstvom. Le poglajte krčenje nedelj in praznikov,

Ostale vesti

— Ovea rogovili z vremenom. Na prvi pomladanski dan je sonce stopilo v znamenje ovna ter otvorilo astronomsko pomlad. Vremenski optimisti so napovedali, da bo sonce poglalo sneg visoko v planine in na sever. Prvi pomladanski dnevi pa so še vedno deževni. Včeraj ponoči je možno lilo po vseh krajih Slovenije. Od 10. marca naprej je vedno deževalo ter je v Ljubljani padlo že 183,7 mm. Sava počasi upada. Pri Tacnu je stanje še 1,10 metra nad normalo. Dočim so ostali kraji obvarovani pred hujšimi povodejskimi katastrofami, so notranjske doline popolnoma pod vodo. Po gorah, tako tudi v Planici, je snežilo.

— Smrtna žrtev požara. Včeraj smo poročali o strašni nesreči, ki je zadela Teranove v Smartnem pri Cerkljah. Pogorela jim je namreč hiša, domači pa so se z največjo težavo rešili iz ognjenih obiljev. Pri tem sta dobila 70-letna babica Marija Teranova in 3-letni vnuk Ivan hude opekline po vsem telesu ter sta bila prepeljana v ljubljansko bolnišnico. V bolnišnici so sicer zdravniki nudili pomoč obema opoencema, toda niso mogli rešiti malega Ivana, ki je včeraj umrl. Tudi stanje babice Marije je nevarno.

— Ponarejeni denar. Na Pristavi pri Smarju pri Jelšah je tamkajšnji poštni urad pred nekaj dnevi prejel ponarejen petdesetdinarski novic. Od pravega se na zunan skoraj nič ne razlikuje in ima skoraj še bolj sijajno barvo; takoj se pa spozna, da ni pravi, če se vrže na kak trd predmet, ker ima namreč drugačen kovinski glas, kot ga ima pravi. Zunan je najbrž tenka plast srebra, znotraj pa bo menda svinca ali kaka druga manjvredna kovina. Oblasti pridno poizvedujejo, od kod izvira.

— Pri boleznih srca in poapnenju žil, nagnjenju h krvavenju v možganih ter napadom mrtvouda — zagotavlja naravna »Franz-Josef«-grenčica lahno odvajanje brez napora. Znanstvena opazovanja na klinikah za bolezni krvnih žilic so dognala, da »Franz-Josef«-voda posebno starejšim ljudem zelo dobro služi

— Pogrešani dekleti. Tržič ima zopet svojo senzacijo, pa je žalostna. Ze pretekli teden sta odšli od doma dve predilniški delavki. 27 letna Anica in 21 letna Mici sta bili vedno bolj bolešno razpoloženi. Sli sta proti Brezjam in od tam proti Podnartu. Slutnja govori o najhujšem. V prizadetih rodbinah se je naselila žalost in mrzlično poizvedovanje, pa tudi zlobni jeziki že opravljajo svoje delo. Ko bo stvar pojasnjena, homo morda spregovorili par besedi o tržiškem javnem govorjenju, za enkrat pa prosimo v imenu prizadetih vsakogar, ki bi morda pogrešani dekleti kje videl, da nenudoma sporoči v Tržič. Obe sta kratko ostrženi; ena ima siv, druga rdečkast površnik.

— »Prekleti pes« Z Jesenic nam poročajo: Lani je KTD postavila na Javorniku valjarno za fino pločevino. Ker doslej v naši državi takega obrata še ni bilo, nismo imeli izvežanih delavcev v tej stroki. Prišlo je iz Nemčije 12 delavcev, da priuče naše ljudi tega dela. Nekateri izmed teh so precej ošabni in radi šikanirajo naše delavstvo. Eden izmed naših delavcev, ki dobro razume nemško, se je temu uprl in zato je bil »prekleti pes«. Zgodilo se je to pred glavnim in obratnim zaupnikom na Javorniku. Vsa zadeva je bila takoj naznanjena okr. načelstvu. Zanimivo je, da je dotični slovenski delavec brez kakega zaslišanja dobil od obratovodstva obvestilo, da je premeščen iz valjarne na Javorniku k ekonomatu oziroma oddelku na planem v železarni na Jesenicah. Na ta način je bil torej on kaznovan. Delavstvo je ogorčeno nad tem. Dejstvo pa je, da so naši delavci že po nekaj dneh dela v tem

Če le nekoliko dni redno pijete Radensko slatino (Zdravilni ali Krajev vrelec), opazate na sebi velike spremembe. Na barvi in količini seči pa spoznate, da se organizem izpira in čisti. Ona tudi nevtralizira vinske kisline, zato ste vino okusno in pitno. Radi ogromne količine zdravilnih mineralov normalizira vse notranje žleze. Poskusite le enkrat Radensko slatino, da vidite kaj znači prvovrstna mineralna voda. Pšite nam po brezplačno brošuro za domače zdravljenje in pitje Radenskih vod. Zdravilišče in kopalnice Slatina Radenci.

obratu valjali pločevino z isto spretnostjo kot Nemci. Zato bi jih sedaj tudi tovarna lahko pogrešala, da ne bo nepotrebnih spopadov.

— Glasovi k zbirki »15 velikonočnih pesmi«, uredila St. Premrl in Jos. Sicherl, so zopet izšli v drugi izdaji. Cena po 6 Din in se dobijo v zalogi Jugoslovske knjigarne v Ljubljani.

— Pri boleznih srca in poapnenju žil, nagnjenosti h krvavitvam in napadim kapi zagotavlja »Franz Josefova« grenčica lahko izpraznenje črevesa brez vsakega napora.

— Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani priporoča sledeče knjige: Adam: Christus unser Bruder; 257 strani. Vežano 80 Din. — Amstad: Um die Seele des Kindes; 140 str. Vežano 60 Din. — Heinen: Katholische Bildungswerke; 107 stran. Vežano 60 Din. — Lins: Frohe Fahrt. Pisma za mladeniče, 128 stran. Vežano 60 Din. — Weber: Dein Meisterstück. O vzgoji značajne mladine, 222 str. Vež. 70 Din. — Wibbelt: Die goldene Schaukel. Plaudereien, 311 stran. Vežano 90 Din. — Faulhaber: Die sittlichen Werte des alten Testaments und ihre Aufwertung im Evangelium, 24 stran. Nevežano 5 Din. — Faulhaber: Die sozialen Werte des alten Testaments, 22 stran. Nevežano 5 Din.

— Alojzij Mihelčič: Kraljice maja, sedem Marijinih pesmi za mešan zbor, napredaj: Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, Mohorjeva družba, Gorica in Leskovšek, Slomškova zadruga v Celju, Cirilova knjigarna v Mariboru. — Te krasno litografirane, skrbno zamišljene in v veliko marljivostjo prirejene pesmi so v harmoničnem in melodičnem oziru prikladne našim razmeram in kažejo velik napredek skladatelja Mihelčiča. Harmonije so izbrane, melodije plemenite, tok naraven. Vmes so tudi pesmi s samospevi in topožive skladbe in jim daje mik. Menim, da bodo pesmi prodirle in se na naših korih udmačile. — P. H.

— Nabava bencina. Ravnateljstvo pošte v Ljubljani razpisuje prvo pismeno licitacijo za dobavo 9000 kg bencina. Licitacija bo 21. aprila ob enajstih v pisarni rač. ekonomskega oddelka, soba 42, Sv. Jakoba trg 2.

— Sola je vir znanosti a dostikrat tudi vir okuženja. Panflavin pastile bodo zanesljivo varovale Vaše otroke pred infekcijo.

— Za svoj denar kupujte prvovrstno blago! Vedno in povsod zahtevajte Radensko Slatino!

— Pozor! Različne ostanke raznovrstnega blaga, jako ugodno lahko kupite v novem Bazaru Ivanka Strukelj, Ljubljana, Kopitarjeva 1.

— Adresar industrije, obrti, trgovine, banarstva, zadružništva in drugih ustanov ter tujkoprometnih industrij, ki ga je pravkar zelo pregledno urejenega za dravsko banovino izdal Jugoslovanski industrijsko gospodarski kompas, se naroča pismeno pri redakciji: Jugoslovanski industrijski kompas, Ljubljana-Mostje, Polhinova 3. — Cena 120 Din.

Ribnica

Misijon. Od 3. do 11. marca je imela Ribnica misijon, ki so ga vodili štirje gg. lazaristi. Ljudstvo je v tem materialističnem času kar zahrepenelo po duhovni obnovi in duhovnem življenju. Govorov, ki jih je bilo 27, so se župljani udeleževali v ogromnem številu. Še nikoli nismo videli obsežne cerkve od takih časov tako napolnjene. Kmet in delavec in inteligent je skušal prenoviti svojo dušo. Osem spovednic je bilo od prvega do zadnjega dneva misijona naravnost obleganih. Nekateri so začeli prihajati že po polnoči, da bi prišli čimprej na vrsto, drugi so čakali tudi po par dni. Najganljivejši je bil prizor, ko je zadnje jutro misijona pristopilo k skupnemu sv. obhajilu 2300 vernikov, dočim je bilo vseh obhajancev za časa misijona 9500. Le majhno število je takih, ki so se tudi te dni držali svojih starih manir, dočim so ostali življali morda že davno neznanu duhovno veselje. Omeniti moramo pohvalno, da je vladal ves čas vzoren red in mir po trgu in vaseh brez najmanjše nevedčnosti. Marsikomu je zaigrala solza v očeh, ko je ob sklepu ljudstvo napolnilo do zadnjega kotečka cerkev ter je vsa množica pela litanije in zahvalno pesem. Nazadnje pa »Povsod Bože!« Zdelo se je, kakor bi hotelo cerkev raznesti. Vsa župnija je naravnost vzljubila brezprimerno požrtvovalne gg. misijonarje, ki so takoj po sklepu odšli orat in seiat in plet na drugo njivo. Bog z vami, dobri gospodje!

Izjava

Glede na to, da je Akademski pevski zbor v Ljubljani ob priliki dobrodelne prireditve mestne občine ljubljanske dne 10. marca t. l. prepovedal prenos od njega izvajanih pesmi po radiu in glede na razne govornice, ki se širijo o tem, izjavlja odbor Akademskega pevskega zbora sledeče:

Akademski pevski zbor je bil od strani mestne občine ljubljanske naprosen, da brezplačno sodeluje na njeni dobrodelni prireditvi. Rade volje se je odzval povabilu, ker mu je šlo za to, da tudi s svoje strani podpre hvalevredno prizadevanje mestne občine ljubljanske v korist ubogim in brezposelnim. Ni pa bil Akademski pevski zbor po nikomur obveščen, da se bo ves spored prenašal tudi po radiu. Ker je pri takih prilikah možna zloraba avtorskih pravic Akademskega pevskega zbora, kakor se je to zgodilo pri nedavnem nastopu APZ v radiu, ko so nekatere nemške radijske postaje brez njegovega dovoljenja in brez odškodnine posnele njegov program na plošče, je Akademski pevski zbor prenašanje prepovedal. S tem pa še ni rečeno, da APZ ne bi dovolil prenosa po radiu, če bi bil dobil zagotovilo, da se kaka podobna zloraba ne bo ponovila; brez ozira na to pa smatra Akademski pevski zbor za dolžnost vljudnosti, da se o nameravanem prenosu po radiu vsaj vnaprej obvesti. Samo naštetih razlogov in nobeni drugi so bili za APZ merodajni, da je prepovedal prenos od njega izvajanih pesmi po radiu, ki bi se imel vršiti, kakor rečeno, brez vsakega obvestila in dovoljenja.

Odbor Akademskega pevskega zbora.

Drugi kraji

Ptuj. Na Ljudski univerzi bo imel dne 28. marca ob 20 profesor Stanko Cajnar poučno predavanje.

Trbovlje. Igra »Henrik, govavi vitez« bodo uprizorili na cvetno nedeljo polpodne v Društvenem domu. Igra je nova in lepa.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama

Začetek ob 20.

Petek, 23. marca: Zaprti.

Sobota, 24. marca: »Karijera kanclista Vincicak«.

Red C.

Nedelja, 25. marca ob 15: »Visoška kronika«, Izven. Globoko znižane cene od 20 Din navzdol. — Ob 20: »Belgrad nekdanj in sedaj«. Izven. Znižane cene od 24 Din navzdol.

Opera

Začetek ob 20.

Petek, 23. marca: Zaprti.

Sobota, 24. marca: »Carmen«. Globoko znižane cene od 30 Din navzdol.

Nedelja, 25. marca ob 15: »Pri belem konjčiku«. Izven. Izredno znižane cene od 20 Din navzdol. — Ob 20: »Ples v Savoyu«. Izven. Globoko znižane cene od 30 Din navzdol. Gostuje Mirko Jelačin.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Petek, 23. marca: Ob 20: »Vijolice v Montmartrac«. Red A. Gostovanje gđe. Erike Družovičeve.

1 Nočno službo imata lekarni: dr. Piccoli, Tyrševa c. 6 in mr. Bakarčič, Sc. Jakoba trg 9.

Maribor

m Verske govore za gospode bo imel v nedeljo, 25., ponedeljek 26. in torek 27. t. m. vsučiliški profesor dr. Lambert Ehrlich iz Ljubljane v kapeli presv. Srca v Levstikovi ulici s pričetkom vsakokrat ob 8 zvečer. Govoril bo o Kristusu, vzoru moža. Gospodje iskreno vabljeni!

m Ljudska univerza. Drevi predava vseučiliški profesor dr. Jovan Hadži iz Ljubljane o »Biologiji Jadrana«. Skioptične slike! — V ponedeljek, 26. t. m. predava ga. dr. Mira Kováč o Roentgenovih žarkih.

m MZSP! Seja upravnega odbora bo danes, v petek ob 20 v društveni pisarni v Kolodvorski ulici 1.

m Društvo jugoslovanskih drž. upokojencev bo za Veliko noč razdelilo deset podpor po 100 Din med revne člane. Pismene prošnje sprejema tajništvo v Vrbanovi ul. 59 do vključno 28. t. m.

m Zveza mladih izobražencev sporoča javnosti, da nima nikakega stika s skupino diletantskih igralcev, ki so kot »Dramski studiol« priredili dne 18. t. m. v mariborskem gledališču dramo »Ljubimkanjec«.

Celje

c Pododbor UROIR v Celju opozarja vse člane rezervne oficirje na občni zbor pododpora, ki se vrši dne 25. t. m. ob 10 dopoldne v posvetovalnici mestnega načelstva v Celju. Udeležba obvezna.

Ko je Avstrija ponudila mir Francozom...

Vloga Siksta Barbonskega

Te dni je umrl v Parizu v starosti 48. let princ Sikst-Parma, brat bivše avstrijske cesarice Zite. Ime princa Siksta je neločljivo zvezano z zadnjo svetovno vojno in z avstrijsko zgodovino po mirovnih pogajanjih, ki jih je Avstrija začela z njegovim posredovanjem.

Za mirovno ponudbo, ki je bila stavljena 12. decembra 1916 zaveznikom, nosita odgovornost že cesar Franc Jožef in baron Burian, čeprav je bila ponudba stavljena šele za časa vladanja cesarja Karla. Avstrijskemu vladarju je šlo za to, koga naj izbere za posredovalca med Avstrijo in zavezniki. Izbral si je princa Siksta Bourbonškega. Ni bilo lahko priti v zvezo s princem, ki se je boril na belgijski fronti proti Nemcem in Avstrijcem. Tudi njegov brat Ksaver je bil na tem bojišču. Treba je bilo privoljenja najvišjega vojnega poveljstva, da bi princ lahko šel na švicarska tla, kjer bi se lahko sestel s cesarjem in odposlancem. Avstro-ogrski in belgijski sta bili med seboj v vojnem stanju. Avstrijski cesar ni mogel pisati belgijskemu. Tu se je ponudila mati princa Siksta, češ, da bi bila voljna prositi kralja in kraljico, da bi ji dovolil, da se sestane s sinovoma na švicarskih tleh. Dne 20. decembra 1916 je ta prošnja prispela v roke kraljice. Božični večer sta Sikst in Ksaver preživela na belgijskem dvoru. Tedaj jima je bilo dano dovoljenje, da lahko obiščeta Švico. 23. januarja 1917 sta zapustila Belgijo in še isti večer prispela v Pariz. V zunanjem ministertvu so jima napravili diplomatske potne liste. Francoski poslanik William Martin je poslal depešo Boy de la Turju v Neuchatel, češ, naj tam pripravijo sobe za princa in njunega spremljevalca Charlesa Salomona. Francoskemu poslanstvu v Bernu je bilo naročeno, naj pisma, ki jih bo izročil Charles Salomon, odpravijo dalje v kurirski vreči.

Dne 29. januarja 1917 sta prispela princa v Švico, kjer sta ju čakala njena mati in sestra princeznja Marija Antonija. Mati je sporočila svojim sinovoma željo, da bi se cesar rad pogajal za mir ter bi rad dal svojim narodom zopet mir; zato bi bilo potrebno, da bi princa prišla na Dunaj. Vse je že pripravljeno, da se bo to potovanje izvršilo kar najbolj tajno. Če bi princa ne mogla priti na Dunaj, bo kralj poslal v Švico svojega zaupnika. Princa sta izjavila, da bi bila mogoča edino zadnja možnost. Vendar se morata na vsak način sporazumeti v tej zadevi še s Parizom.

Princa sta se v resnici vrnila 10. februarja v Pariz. Že 13. februarja sta bila zopet v Švici. Ob 130 se jima je javil odposlanec avstrijskega cesarja. Bil je to grof Erdödy, ki je že lahko navedel glavne točke, na podlagi katerih naj bi se pogajanja razvila. Princa sta namreč takoj po prvih sestankih v Švici sporočila cesarju francoske mirovne pogoje. Tedaj je nastalo vprašanje, kako naj se nadaljuje pogajanja, ali po diplomatski poti, ali po drugi. Princ Sikst je prosil avstrijsko vlado, naj stavi predloge glede formalnosti teh pogajanj; ako bi se Avstrija

odločila za nediplomatska pogajanja, potem naj bi sam cesar izjavil svoje mnenje. Grof Erdödy je hitel na Dunaj in 21. februarja je bil že zopet v Švici. Izročil je princema cesarjev poziv, naj prideta na Dunaj. Dne 23. marca 1917 je nadvojvoda Maks v temni noči s svojim avtomobilom srečal drugega in ker sta avtomobila obstala radi temne noči, je v drugem avtomobilu v svoje veliko začudenje spoznal princa, ki sta se peljala na dvor v Laxenburg. Ko je njun avtomobil prispel na grad, so bila vrata že odprta in na dvorišču je čakal dvorni adjutant, ki je desetletja in desetletja verno stregel prejšnjemu cesarju in je bil vaju tajnosti, ne da bi jih bil kdaj izdal. Tri može, ki so stopili iz avtomobila, je peljal v cesarske dvorane. Niti besede niso izpregovorili med potjo. Pobočnik je obstal ob stopnicah, tudi od dolecev je eden obstal v čakalnici, dva ostala sta stopila k cesarju. To sta bila Sikst in Ksaver Bourbonški. Naslednjega dne, to je 24. marca sta se vrnila, zapustila sta Laxenburg s cesarjevimi lastnoručnim pismom. V tem pismu je cesar poudaril, da so med vojno avstrijski narodi pokazali odločnost, da ohranijo celoto avstro-ogrsko monarhijo in da je Avstrija pripravljena podpirati Francijo v njeni zahtevi po Alzaciji.

Cesar Karol občuduje Francoze

To je bil dokument, ki je vseboval avstrijsko ponudbo za mir in ki je šel v zgodovino pod imenom »Sikstovo pismo«, ker ga je Sikst prinesel iz Avstrije. Najvažnejše mesto v tem pismu se glasi:

»Konec tretjega leta te vojne, ki je prizadela svetu toliko žalosti in bolesti, se približuje. Vsa plemena (Stämme) mojega cesarstva so trdnjeje združena kakor kdaj poprej, v skupni volji, da tudi za ceno najhujših žrtv branijo celotnost monarhije. Radi svoje edinosti in velikodušnosti s sodelovanjem vseh narodnosti mojega cesarstva je kljubovala monarhija skoro 3 leta najhujšim viharjem. Nikdo ne bo mogel oporekati vojaškemu uspehom, ki so jih moje čete imele posebno na balkanskem bojišču. Francija je na drugi strani pokazala odprno silo in krasen elan. Mi vsi občudujemo čudovito tradicionalno hrabrost njene vojske in vsega francoskega naroda. Radi tega mi je posebno ljubo ugotoviti, da ne loči nikako resnično nasprotje v pojmovanju mojega cesarstva od Francije, čeprav smo si zdaj nasprotniki, in da lahko upravičeno upam, da bodo moje žive simpatije za Francijo, združene s simpatijami vse monarhije, za vselej preprečile povratek vojnega stanja, za katero ne morem zarediti mene odgovornost. V ta namen in da bi točno izrazil moja čustva na določen način, te prosim, da zapo in tajno obvestiš g. Poincarreja, predsednika francoske republike, da bom z vsemi sredstvi in z vsem svojim osebnim vplivom pri mojih zaveznikih podprl pravično francosko zahtevo po vrnitvi Alzacije-Lorene. Mora se obnoviti belgijska neodvisnost in Belgiji se mora vrniti vsa afriška posest.

Hodi — sede

To čudovito novotarijo je seveda iznašel Američan. Nazvali so jo že »pretomobile«. Ustreza namenu, da bi človek tudi na sprehodu sedel. Iznajdba se je obnesla in podjetni tehnik se po Kaliforniji izprehaja — sede.

Misijonski škoj — navaden misijonar

Iz Vzhodne Afrike poročajo: Naš škoj msgr. Streicher, ki se je lansko leto odpovedal časti apostolskega vikarja v Ugandi, se ni hotel umakniti v zaslužni pokoj, temveč je kljub svoji 71 letom začel življenje navadnega misijonarja in je skupno s svojimi sobratmi nastopil svoje apostolsko delo na postaji Ibanga. Visoki in zaslužni cerkveni dostojanstvenik se ni ustrašil tudi največjega truda, da bi uspešno vršil svojo misijonsko nalogo. Tako se je začel učiti jezik domačinov, ki ga še ni znal, in po polletnem študiju je z gorečnostjo mladega misijonarja, ki je pravkar prišel v misijon, začel opravljati dušnopastirsko službo med domačini. Ves teden pred božičem je dan za dnem po 7 do 8 ur spovedoval, seveda v jeziku domačinov! Njegov naslednik na položaju apostolskega vikarja ga bo gotovo oprostil posebnih dolžnosti, katere je on sam predpisal za mlade misijonarje: najprej skušnija, ki se vrši v ustnem izpraševanju in pismenem izpitu o jeziku domačinov; šest mesecev pozneje sledi pismena razprava o jeziku domačinov in o njegovih posebnostih.

Od Tilmenta do Sneznika

Tako lašisti pojmujejo svobodo vesti

V Barkovljah je novorazširjena cerkev v začetu postala dobila tudi nov križev pot. Vsak teden je v cerkvi pobožnost križevoga pota en dan slovenska, en dan italijanska. Šolska uprava zganja vse otroke brez razlike k italijanski pobožnosti; iti morajo obvezno in korporativno; k slovenski pobožnosti pa ne smejo hoditi. Znani slovenofob Demai je celo stal na straži pred cerkvijo in pazil, kdo gre k slovenski božji službi. Tiste, ki so kakorkoli odvisni od fašizma, zadene kazni, zlasti z odvzetjem zimske podpore. Tako Italijani razumejo svobodo vesti. Gonja je zdaj v Barkovljah zlasti zato tako intenzivna, ker hočejo pritiskati na cerkveno oblastvo, da pošlje v župnijo novega župnika Italijana, ki naj bi pometel s slovensčino docela. Tako je vera iz socialistične »privatne reči« postala v Italiji »državna reč« prav kakor davki ali vojaščina.

★
KDOR NE PLEŠE, NI PATRIOT. Z Dopolavorom pridno osrečuje naš narod. V Dolini bodo zidali fašistovski dom za 120 tisoč lir. Ljudje pa nimajo, da bi si streho popravili nad glavo. Kar ne gre za davke, mora iti za ples. Kdor ne pleše, ni patriot. V Predloki so ta predpust imeli 11 javnih plesov z županskim dovoljenjem.

★
DAVČNI VIJAK so v Italiji letos spet navili. Zemljiški davek so zvišali za 30%. Naredilo so kar na tihem brez šestkolonskih naslovov po listih.

Maryse Hilsz, znana francoska letalka, ki je iz Pariza odletela proti Tokiju, se že vrača iz Tokija domov.

Današnja moda iz 17., 18. in 19. stoletja

Modne trgovine so že pred dnevi razstavile svoje epomladanske umotvore. V Pariz je prišlo iz vse Evrope mnogo modnih agentov, ki pregledujejo krasne izložbe v modnih salonih, kakor je »Haute Couture«. Spričo tolike različnosti in številnosti modelov ni lahko podati smernic prihajajoče sezone.

Belo, črno, modro in rjavo, to so temeljne barve. Čimbolj se približujemo poletju, tem svetlejša in živahnjeje postajajo. Krila so nekoliko daljša. Dopoldanska obleka seže do 20 cm od tal, popoldnanska pa do gležnjev, večerne obleke se vlečejo po tleh in deloma imajo cele vlečke. Silhuete oblek so različne. Včasih kažejo spredaj polnost in so na hrbtu tesno izdelane, včasih so spredaj tesno priprte, medtem ko se zadaj razvijajo v zvonice in gube. Toda nekaj vendar imajo skupnega: ozke so vse do pod kolena in se nato širijo.

»Complets« so zelo v modi; plašč je deloma tričetrt dolg, deloma tako kakor obleka. Navadno je enobarven in obleka je iz vzorčaste svile. Kot podloga se pri plašču uporablja vzorčasta svila. Pri kostumih so barvaste bluze izpodrinile bele, in so celo temnejše kakor osnovni ton kostuma. Mnogo jih je tudi iz kravatne svile in danes grede celo tako daleč, da izdelujejo sportne kostume iz kravatne svile.

Tudi kašmirske blage je prišlo v modo, kajti iz nje ne delajo samo »šalove«, temveč tudi kostume. Okraski in obliki orgelkih piščalk in žepi zginjajo z ramen; rame postaja bolj okroglo in

eploh ne kriči več tako. Pozornost vzbuja zdaj komolec, ki je prevzel mesto ramena. Včasih so tudi rokavi plašča — ne glede na to, ali je namenjen za dnevno ali večerno obleko od komolca do ramen razparani in izpod njih se sveti ali rokav obleke ali gola roka. Prav tako so vplejali razporek tudi za spodnji del; ta sega pogosto nad koleno. Ker se pa ne prileže vsem ženskim nogam, stavijo na njegovo mesto gube, ki naj bi vzbujale vtis, da je to razporek.

Marsikatero modno trgovino so črpale ideje za nove vzorce iz 17., 18. in 19. stoletja, v kolikor gre za gube, zvonice, čipke in rokave. Te obleke izdelujejo iz teške svile. Tudi Vzhod je moral glede linije in posebno glede barvnega bleška in kombiniranja barv prispevati svoje. Mnogo jopic ima priprost kroj kitajskih jopic, ob vratu se zapenjajo z enim gumbom. Važno vlogo igrajo gumbi kot okraski. Veemogoče oblike nastopajo: kocke, domino, gumbi iz slame, iz bambusa, iz kovine, stekla, usnja. Večina oblek ima pasove in zaponke iz zlata in srebra jajčaste oblike ali tudi drugih čudovitih oblik.

Klobuki so veliki in majhni, trkotni, štirikotni in okrogli. Imajo trd, raven ali zavihan krajec; tendenca gre za tem, da se obraz čimbolj vidi in da ostane čelo prosto. Blago je kaj različno: cvetlice, listi, slama, kožuovina itd. Kljub hudi krizi je danes ženska moda bolj luksuzna in draga, kakor kdaj poprej. Njeni tvorcji so se pač ravnali po Coujevih navodilih, češ, naj se s sugestijo zdravimo, piše Mary Knight, zabijajoč si v glavo, da nam gre bolje kakor v resnici.

Strahotna pregreha

Tujec ne bo niti razumel, zakaj je tako razburil angleško javnost neznan dogodek v parlamentu. In vendar pomeni grdo nespodobnost samo za one, ki vedo, da se ni dogodilo še nikoli kaj sličnega v zgodovini imperija. Parlament je pretresal dolgočasen zakonski načrt o uvozu norveške in ameriške ribe. Poveljnik parlamentarne straže (sergeant at armes) je sedel v svojem visokem stolu in gledal v zrak. Nenadno je opazil, da se dviga nad speakerjevem (predsednikovem) stolom iz galerije za občinstvo v zrak sinjakast curek tobačnega dima. Kdo se upa kaditi v parlamentu med sejo? V domnevi, da bo to neki tujec, je pihel poveljnik zatreti grdi nered, predeba bi ga opazili poslanci in občinstvo. Pomežiknil je svojemu pomočniku in mu z očmi pokazal dim. Pomočnik je kmalu uredil zadevo.

»Kdo,« ga je lakonično vprašal poveljnik.
»Neka dama,« je odgovoril pomočnik.
»Dejal sem ji vljudno, a odločno: Oprostite, milady, tega ne smete! Takoj je odložila cigareto.«
»Prav ste storili,« je vzdihnil poveljnik, »ne smemo biti surovi napram ženi, četudi napačno ravna. Z moškimi bi že drugače govorili. Toda, saj sem slutil, da bo to ženska. Odkar so začele ženske kaditi, lahko pričakujemo veliko neprijetnosti!«

Kaj ti uporabljaš jabolko za vado in ne črvov? Črv je vendar v jabolku!

Najlepše oči ima

Mademoiselle Barbeau, ki ji je žirija priznanih pariških umetnikov priznala, da ima najlepše oči na svetu. Sodniki so pri tej čudni tekmi morali gledati samo oči. Zato so imele tekmovalke ostali del obraza pokrit s krinko.

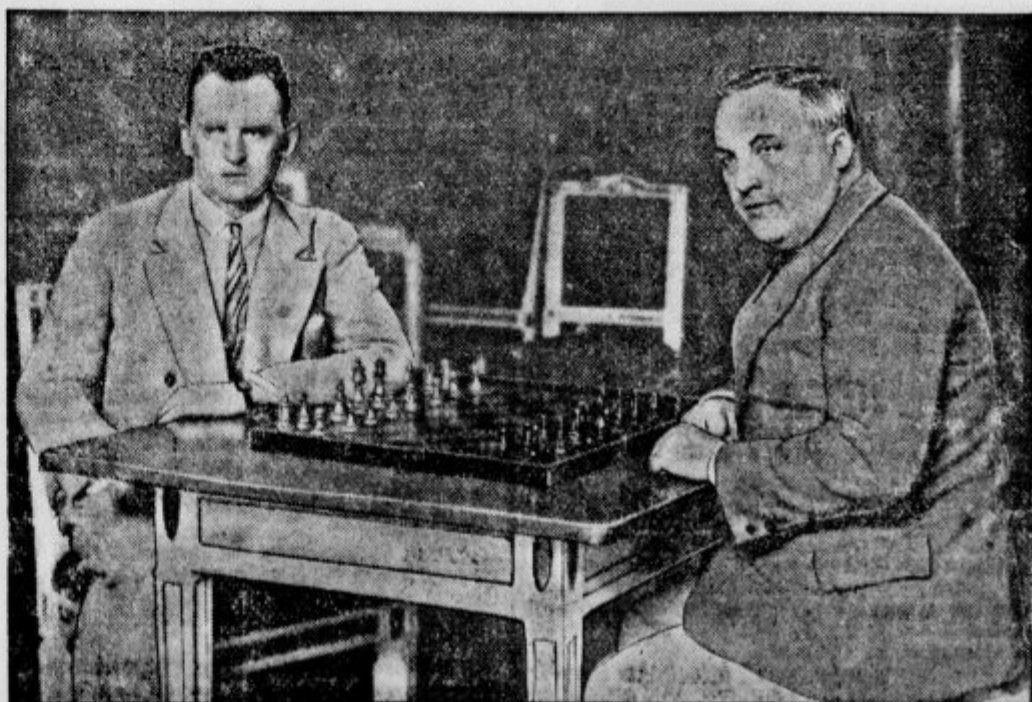
Še za dva meseca živil

Iz Moskve poročajo, da je iz taborišča na ledeni plošči, na kateri tava po morju posadka »Čeljuskin«, po radiu prispelo sporočilo, da so brodolomec ujeli več zabojev konserv, ki so plavali po morju in ki so padli v morje, ko se je »Čeljuskin« ponesrečil. S temi novimi živili se bomo lahko hranili še dva meseca. Razpoka, ki je nastala na zastilnem pristanišču, je zopet zamrznila, tako da lahko pristanejo letala.

Narodni socialist ima vedno prav

Dr. Göbbels je v sportni palači pred političnimi vodji Velikega Berlina izjavil: »Ker smo mi narodni socialisti prepričani, da imamo prav mi, ne moremo trpeti poleg sebe nobenega drugega, ki bi trdil, da ima prav on. Kajti če ima prav, potem mora biti narodni socialist, če pa ni narodni socialist, nima prav.«

★
Učitelj v šoli: »Janeček, zakaj si pa prišel v šolo brez torbe? Kako bi imenoval vojaka, ki bi šel brez tornistre v vojsko?«
»General, gospod učitelj!«

V najkrajšem času se srečata svetovna mojstra v šahu, g. Aljehin (levo) in g. Bogoljubov. Tekmovala bosta v raznih nemških mestih za svet. prvenstvo. Sedanjí prvak je naturalizirani Francoz Aljehin.

Gospodarstvo

Volilni red za Zbornico TOI

Zbornica je sprejela nov volilni red

Glede volivnega reda je bilo predsedstvo pooblašeno, da definitivno redigira predlog volivnega reda, kakor so ga sestavili odseki na svoji večrajšnji seji. Volilni red usvaja najprej bistveno načelo, da se zbornični svetniki volijo z enakim, neposrednim in tajnim glasovanjem. Nemogoče je uvesti volivne kategorije (cenzus), 1. ker bi bilo to protivno uredbi o zbornicah, 2. ker bi v današnjih prilikah kategorizacija volivcev posebno pri obrti in trgovini ter v gostinstvu sploh težko izvedli. S tem v zvezi je v načrtu volivnega reda vsebovana določba, da je pravni naslov za izvrševanje volivne pravice pooblastilo ali dovolilo.

Važna je dalje določba, da je vsak odsek posebno volivno telo. V vsakem odseku se voli samo enkrat. Sestava volivnih teles, ali bolje rečeno razpored, kateri obrti spadajo v posamezna volivna telesa, je določena točno v smislu sedaj veljavnih obrtnih predpisov.

Volivna okrožja so osnovana tako, da so v skladu s teritorijem zveznih, odnosno okrožnih organizacij trgovine, obrta, industrije in gostinstva, ki so z obrtnim zakonom določene odnosno dopuščene. V smislu načelne določbe uredbe o zbornicah (§ 13), zborničnih pravil (§ 7) ter zahtev zborničnih interesov je določena teritorialna in minimalna strokovna porazdelitev mandatov. Glede aktivne in pasivne volivne pravice smo se točno držali besedila uredbe in večinoma prevzeli doslovno zadevne določbe.

Glede volivnih oblasti je določeno, da pripravi in vodi volitve glavni volilni odbor, kateremu na čelu stoji višji uradnik oddelka za trgovanje, obrt in industrijo pri banski upravi v Ljubljani, ki ga predlaga ban in potrди trgovinski minister. Za izvedbo volitev se osnujejo na sedežih okrajnih sodišč krajevni volilni odbori, ki jih imenuje glavni volilni odbor, po potrebi se pa lahko taki odbori osnujejo tudi v važnejših gospodarskih in prometnih centrih.

Določbe glede poslovanja volivnih oblasti, odrejanja in razpisovanja volitev ter volivnih imenikov so povzele večinoma po zbornični volivni uredbi iz leta 1927, v kolikor je bilo to z ozirom na uredbo o zbornicah mogoče.

Kandidatne liste se postavljajo za vsak odsek, odnosno za vsako volivno okrožje posebej in so vezane, to se pravi, da sme kandidirati ena oseba le na eni kandidadni listi. Kandidatne liste je sestaviti tako, da ustrezajo teritorialni in minimalni strokovni porazdelitvi mandatov. Volivno opravilo je javno, glasovanje kot že omenjeno pa tajno z glasovnicami, ki jih izročijo volivci osebno predsedniku krajevnega volivnega odbora, le volivci industrijskega odseka volijo pismeno tako, da pošljejo glasovnico pripravljeno po pošti glavnemu volivnemu odboru. Dalje slede običajne določbe glede glasovanja ter zaključka glasovanja.

Rezultat glasovanja ugotovi glavni volilni odbor za posamezna volivna okrožja z izračunanjem količnika po d'Hondtovem sistemu, ter pri onih volivnih okoliših, ki dobe po en mandat, se dodeli mandat oni kandidadni listi, ki je dobila v dotičnem volivnem okolišu večino glasov. Nato slede zaključne odredbe glede roka za prve volitve, kakor tudi poznejše delne volitve. Volilni red stopi v veljavo z dnem, ko se razglasi v Službenih Novinah.

na že omenjeno vsoto. Od zalog je sedaj prodanih že okoli 25.000 vagonov na podlagi najnovejših sporazumov v Rimu. Izmed ostalih konkurenčnih držav pridejo v poštev le laplatske države. Laplatske države s svojimi cenami regulirajo svetovni trg, vendar pri naših sosedih, katerim izvažamo mi, ne pridejo toliko v poštev, ker imamo n. pr. z Avstrijo preferencialne pogodbe, na podlagi katerih naše blago bolj konverira kot laplatsko.

Iz svega tega sledi, da je pričakovati za pšenico stalno čvrste tendence.

Premija 28,5% ostane

Z ozirom na vesti nekaterih listov objavlja Agencija Avala, da je s pristojnega mesta pooblašena kategorično demantirati te vesti kot popolnoma izmišljene.

Gibanje zlata. Izkaz Holandske banke za 12. marec beleži zmanjšanje zlate podlage za samo 4,2 milij. goldinarjev na 788,5 milij. — Banque de France beleži celo dotok zlata, kajti zadnji njen izkaz za 10. marec kaže povečanje za 52 milij. frankov na 80.820 milij. Odtok v Ameriko je pomehal, prišel pa je dotok iz Anglije in Švice.

Uvoz soli iz Avstrije. Avstrijske solarne so z našo monopolno upravo sklenile pogodbo za dobo trajanja trgovinske pogodbe za dobavo 600 vagonov soli letno. Teh 600 vagonov je bilo v tekočem obračunskem letu, ki poteka 31. julija, že dobavljeno. Sedaj je bila dovoljena avstrijskim solararnam za prihodnjo dobavno periodo količina 1200 vagonov, torej superkontingent 600 vagonov, od česar je bilo izvoženih že 48 vagonov.

Ruska zunanja trgovina v l. 1933. Uvoz je v primeri z 1932 padel od 704 na 348,2 milij. rubljev, izvoz pa samo od 574,9 na 495,6 milij. rubljev. Zaradi tega je bila bilanca aktivna za 147,4 (leta 1932 pasivna za 129,1 milij. rubljev). Gdinja — ima več prometa kot Kopenhagen. Leta 1932 je bil promet v pristaniščih Vzhodnega morja: Gdansk 5.476.051 ton, Gdinja 5.194.284 ton Kopenhagen 5.036.388 ton. Leta 1933 pa je bil vrstni red tale: Gdinja s prometom 6.105.866 ton, Kopenhagen 5.374.000 ton in Gdansk 5.152.894 ton.

Borza

Dne 22. marca 1934.

Denar

Neizpremenjeni so ostali tečaji Curiha, Pariza in Prage, narasel je le Berlin, dočim so popustili Amsterdam, Bruselj, London, Newyork in Trst.

Avstrijski šiling je bil na ljubljanski borzi zaključen po 9,15—9,25, na zagrebški borzi po 9,125 in na belgrajski po 9,14. Grški boni so v Zagrebu notirali 34 blago, v Belgradu 33,50—34 (33,50).

Ljubljana. Amsterdam 2308,74—2320,10, Berlin 1355,14—1365,94, Bruselj 799,13—803,07, Curih 1108,35—1113,85, London 174,53—176,13, Newyork 3391,61—3419,87, Pariz 225,88—227, Praga 142,34—143,20, Trst 293,79—296,19.

Promet na zagrebški borzi 47.556 Din. Curih. Pariz 20,38, London 15,77, Newyork 308,50, Bruselj 72,10, Milan 26,55, Madrid 42,20, Amsterdam 208,35, Berlin 122,525, Dunaj 73,30 (56,60, Stockholm 81,40, Oslo 79,45, Kopenhagen 70,60, Praga 12,85, Varšava 58,325, Atene 2,95, Carigrad 2,50, Bukarešta 3,05.

Vrednostni papirji

Tendenco za dinarske papirje je ostala v glavnem neizpremenjena in so tudi tečajji v glavnem ostali neizpremenjeni. Čvrsti pa so dolarski papirji, ki so narasli v tečajih. Promet je bil danes slab in na zagrebški borzi sploh ni bilo zaključev v državnih papirjih. Med industrijskimi delnicami je bila zaključena edino Trboveljska po 110 (50 kom).

Ljubljana. 7% inv. pos. 70—73, agrarji 36—36,50, vojna škoda 311—314, begl. obv. 53—54, 8% Bler. pos. 55—56, 7% Bler. pos. 52—53, 7% pos. DHB 64—66.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 71—73, agrarji 35,50—37, vojna škoda 312—315, 3. 310—312, 4. 310—312, 5. 6. 312 bl., 6% begl. obv. 53—53,75, 8% Bler. pos. 55,50—56,50, 7% Bler. pos. 52,75—53,50, 7% pos. DHB 65,75 den. — Delnice: Narodna banka 4200—4400, Priv. agrarna banka 257—260, Nar. šum. 7,50—17, Guttman 61,50 den., Osj. sladk. tov. 145—150, Impex 50 den., Trboveljska 108—111 (110).

Belgrad. Drž. papirji: 7% invest. pos. 72 bl., agrarji 36,50—36,75, voj. škoda 313—313,50 (313,75, 313), 4. zaklj. 316. 6% begl. obv. 53,60—53,75 (53,75), 7% Bler. pos. 52,50 den. — Delnice: Priv. agr. banka 257—258 (258).

Žitni trg

Trenutno že prihaja od izraza vedno bolj čvrsta tendenca za pšenico, za katero se povpraševanje stalno povečuje, zlasti ker pasivne pokrajine ne pričakujejo baš sijajne letine. Se večjega zanimanja za pšenico pa je pričakovati prihodnji mesec zlasti proti koncu. Cene so danes ostale v splošnem neizpremenjene.

Bolniško zavarovanje aktivno

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani je pravkar objavil svoj računski zaključek za preteklo leto, iz katerega je razvidno, da se je presežek povečal od 2.055 v letu 1932 na 3.507 milj. Din v letu 1933. Ta ugodni zaključek bolniškega zavarovanja je pripisovati povišanju prispevkov, ki je bilo izvedeno že leta 1931 in je prišlo v tekočem letu do polnega izraza. Zaradi tega so dohodki narasli na 2,73 milj., istočasno pa je zaradi zmanjšanja števila članov in zmanjšanja mezd, dotok dohodkov padel za 1,897 milj., pri prispevnih tarifi 6,5% bi znašal presežek le 0,78 milj. Din.

Toda k tem številkam je pripomniti, da so v bilanci vkalkulirani tudi zaostali prispevki. Zaostanki delodajalcev so se od 1932 na 1933 povečali od 15,13 milj. na 15,766 milj. Din (na prispevnih). Ostali računi dolžnikov se niso dosti izpremenili.

Med aktivni izkazuje blagajna znatno zmanjšanje, zato pa so naložbe pri Poštni hranilnici in den. zavodih narasle. Inventar se je radi opisov zmanjšal na 2,9 (za 0,1) milj. Din. Med pasivi so se zmanjšale obveznosti do Osrednjega urada v Zagrebu, povečale pa obveznosti do Delavske zbornice, dočim so manjše do Borz dela. Fond poslovnega presežka je narasel od 4,7 na 8,1 milij. Povečali so se tudi dubiozni prispevki in doklade.

Dohodki iz prispevkov so se zmanjšali od 38,3 na 38,2 milj. Izdatki pa so znašali v celem 35,53 (36,56) milj. Izdatki se razdele sledeče: hranarina 9,186 (9,496), ali v % 23,53 (24,60), porodniške dajatve 2,076 (2,402) milj., odn. 5,33 (6,22), pogrebne 0,292 (0,376) milj., odn. 0,75 (0,98), zdravila in zdravilni pripomočki za člane in svoje 3,019 (3,216) milj., odn. 7,33 (8,35), oskrbine v bolnišnicah za svoje in člane 0,025 (5,512), odn. 12,87 (14,29), stroški kopalnice in zdravilišča 2,452 (1,467) milj., odn. 6,28 (3,80), zobozdravstvo 0,689 (0,483) milj., odn. 1,77 (1,26), stroški za vzdrževanje ambulatorijev 1,150 (1,520), odn. 2,95 (3,94), upravni stroški 6,347 (5,724) milj., 16,26 (14,84), zdravniški stroški 4,115 (4,291) milj. Din, stroški lajške kontrole bolnikov 0,649 (0,642) milj., 1,66 (1,66), samo-uprava stane 63.000 Din (1932 59.000 Din) ali 0,16% v obih letih.

Pri povprečnem številu zavarovancev 75.564 (77.653) odpade od skupnih dohodkov na člana in leto 516,62 Din, od izdatkov pa 470,21 Din. Na dajatvah je bilo lani izplačanih 28 milj. Din ali 71,75%.

Urad pripominja k svojem poročilu, da je poslovni uspeh knjižno zadovoljiv, toda likvidnost je slaba. Rezervne sklade, ki naj jamčijo za neokrnjene zakonite dajatve, je treba po mnenju urada spremeniti vsaj do polovice v likvidna sredstva. Dokler so rezerve pretežno v dolžnikih, kot pravi urad, obstoja še vedno nevarnost, da se dajatve znižajo na zakoniti minimum.

Bodočnost cen pšenice

Prejeli smo prva poročila o prezimljenju posevkov. Kolikor se da posneti iz teh poročil, je slika naslednja: prvi jesenski posevki so dobri, druga polovica posevkov, ki je bila posejana pozneje, pa je slaba in je v rasti zelo zaostala. Moženo je sicer, da bo sedanji razvoj vremena pospešil rast teh posevkov. Poleg tega so napravile veliko škodo na posevkih tudi miši, te škode se ne sme nikakor podcenjevati. Kar se tiče posebej razmer v Sloveniji, veljajo za nas tudi dosedanje ugotovitve. Zgodaj posejano žito kaže dobro, pozno posejano žito pa je zaostalo in je zapadel sneg na nezamrznjena tla. Zato bo treba te posevke preorati in poleg tega so tudi miši napravile veliko škodo.

V zvezi s temi poročili o stanju posevkov je tudi sedanji položaj na žitnem trgu. Naš presežek za izvoz cenijo v pšenici na okoli 10.000 vagonov. Za odjem tega presežka so perspektive ugodne. V Avstriji se že opaža pomanjkanje blaga, ki bo pa še bolj občutno proti koncu tega meseca, ko bodo zaloge pošle. Ze sedaj izvažamo v Avstrijo, še večje količine pa bomo izvažali prihodnji mesec, da izkoristimo prednostne carine, ki so nam dovoljene v trgovinskih pogodbah. Trenutno je cena za naše blago 14,80—14,90 šil. za met. slot in po tej ceni Privilegirani izvozni družbi zelo konverira izvoz. Poleg tega nam obetajo najnoveše devizno-politične olajšave, ki jih je dovolila Českoslovaška, da se bo tudi izvoz v CSR začel v znatnejši meri. Vse kaže, da bomo naš presežek zlahka izvozili. Zlasti je to verjetno, ker nimata niti Bolgarija niti Romunija na razpolago pšenice za izvoz. Madjarske zaloge, ki bi prišle v poštev za izvoz, cenijo trenutno na 50.000 vagonov. Dolej je Madjarska izvozila okoli 53.000 vagonov večinoma v Italijo, pa tudi v CSR in Avstrijo, in zato so se razpoložljive količine zmanjšale

Sport

Rekordni skoki v Planici

Sigmund Ruud v treningu skočil 81 metrov pri tričetrtinskem zaletu

Zopet je prišla skupina Norvežanov, ki bodo nastopili na skakalni prireditvi »SK Ilirije« v nedeljo v Planici. — So to letošnji švicarski prvak, Norvežan Raidar Hof, Sigmund Gutormsen in svetovni rekorder Sigmund Ruud.

Po dolgi in naporni vožnji so se podali v hotel Metropol, da so se odpočili. Popoldan so jih vzeli v svoje okrilje skakači »SK Ilirije« in Sm. k. Ljubljane ter jim razkazali mesto. Vsi trije Norvežani se divijo lepota mesta, ter pravijo, da je naredila Ljubljana kljub njihovemu kratkemu bivanju tukaj nanje izredno ugoden utis. Dopade se jim nepriljubljenost prebivalstva in lepa pokrajina, ki jih v marsičem spominja njihovo domovino.

Njihovo največje zanimanje je bilo: vreme. Zelo so bili zadovoljni, ko so se na Jersenicah zvedeli, da je v Planici izredno veliko snega, da je sneg dober in skakalnica v prvovrstnem stanju.

Norveški skakači so si z velikim zanimanjem ogledovali profil skakalnice, ki jim ga je dal g. Gorec, ter razne fotografije. Objubili so, da bodo na tej skakalnici res izpolnili to, kar so obetali: da bodo postavili nov svetovni rekord. Včeraj so odstopovali v Planico, da se pripravijo na veliki boj. Nikdar namreč še ni bilo prireditve, kjer bi bili Norvežani zbrani tako kompaktno, kot ravno pri nas. Sami pravijo, da bo nastala iz skakalne prireditve SK Ilirije prava Olimpijada.

Vsi Norvežani so prispeli v Planico in pričeli s treningom. Jonson je takoj pri

prvem skoku krasno izpeljal in dosegel rekord na jugoslovanskih skakalnicah z 81 m. dočim so bili ostali še pretrujeni od vožnje in bodo pričeli s skoki šele jutri. Sneg je sedaj na skakalnici odlični, skakalnica je v najboljšem redu in ni nikakega dvoma, da bodo uspeli smeli načrti svetovnih mojstrov, da bodo tokrat v Jugoslaviji padali rekordi. Vreme se je zjasnilo, temperatura je bila danes —1 tako, da se nam obeta v nedeljo sjajna smuka! Jutri v petek pričakujemo še Avstrijcev in Poljake. Naši tekmovalci pa so danes po večini že odšli v Planico, da še nekoliko trenirajo.

Skakalnica je v odličnem stanju ter so govorice o možnosti kake odpovedi smešne. Norvežani so naravnost navdušeni nad njo ter je razpoloženo v smučkem domu Ilirije naravnost svečano v pričakovanju postavitve novega rekorda.

Training je dal danes prve rezultate: Jonson 75 m, Birger Ruud 78 m, Sigmund Ruud 81 m pri tričetrtinskem zaletu!

Posebni vlak je na željo potnikov preložen na 7 in bo ob 9 v Planici. Vračal se bo ob 21 zopet v Ljubljano. Ako bo do jutri zvečer dovolj prijav, bo vozil četrt ure za njim še en poseben vlak, ker je interes za tekme prav posebno velik. Vozovnice so danes še na razpolago v sportnih trgovinah in pri »Putnikih«. Pozivamo občinstvo, da jih čimprej dvigne. Cene vozni karti in vstopnici k prireditvi znaša samo Din 48.

Celovski KAC v Ljubljani

Ilirija je za svoje nogometne izbrala dobrega nasprotnika Klagenfurter Athletic Sport Club, ki bo gotovo odlični sparring-partner pred težkimi tekmami o Veliki noči v Grazu. Ta simpatična in odlična enajstorka koroskega prvaka je nudila vedno mnogo nogometnega znanja in bo brez dvoma tudi to pot dokazala, da je vidno vlogo v avstrijskem nogometu igrali mogoče le moštvo njenega kova. Ilirija se pripravlja torej z vso vmo in je n. pr. za svoje La moštvo pripravila gostovanje dobrega zagrebskega kluba o Veliki noči v Ljubljani, tako da tudi tu ne ostanemo o praznikih brez dobrega nogometa. Nedeljska tekma bo popoldne na igrišču Ilirije ob Celovski cesti.

Crosscountry

Brž ko izgine zadnji sneg s polja in travnikov in ko prve cvetlice naznanjajo pomlad, nastopi za sportnike nova doba. Dvorane in zaprti prostori, kjer so se vršili zimski treningi, osamijo, igrišča pa oživijo. To je tudi čas crosscountryev. Stalno prihajajo v tem razdobju med sportnimi novicami poročila in razpisi teh tekov, predvsem iz inozemstva. Tudi v naši državi se čedalje bolj priljublja tovrsten tek. Saj čitamo, da tečejo v tem mesecu vsako nedeljo bodisi v Mariboru, Zagrebu, Ljubljani ali drugod, dokler se ne zaključí sezona z državnim prvenstvom aprila meseca (letos 8. aprila).

Način teka in ime samo crosscountry izvira kakor večina sportov iz Anglije, kjer je eden najpriljubljenejših sportov. Slovenskega izraza za to nimamo; pomeni pa tek povprek po pokrajini (nemško: Querfeldeinlauf). S tem je način teka dovolj označen. Proga naj vodi po čim bolj menjajočem terenu preko gozda, vzpetin, meja in jarkov, da nudi tekaču vedno nove težkoče, a tudi vedno izpremembo in nove slike. To je tekma živih in krepkih teles, živa propaganda za sport. Proga sama s svojimi ovirami, ki silijo atleta, da menjava korak, skače preko zaprek itd., izenčuje prednosti, ki jih ima sicer specializirani tekač. Iz teh razlogov imajo mnogo izgleda za uspeh posebno žilavi, vsestransko stremenirani sportniki.

Prvenstvo mesta Ljubljane

V nedeljo priredi Ilirija pod Cekinovim gradom zopet country tek to pot za seniorje, ki se bodo borili za prvenstvo Ljubljane. Prijavljeni so za tekmovalce samo atleti Ilirije, ki nastopijo polnoštevilno, tako, da bodo borbe za posamezna mesta izredno lepe in napete. Tekmovanje se bo vršilo na isti progi kot prejšnjo nedeljo, ko so tekmovala atletinje in juniorji ter je potek od starta do cilja viden. Vstopnine ne bo.

Damsko crosscountry prvenstvo Jugoslavije za 1934. Propozicije

1. Ljubljanska podzveza J.S.Z.S. priredi dne 8. aprila ob 11 dopoldne crosscountry tek za prvenstvo Jugoslavije na 2000 m pod Cekinovim gradom s startom in ciljem pri drsalnišču Ilirije. — 2. Pravo nastopa imajo družine z najmanj 6 (šest) tekačicami, od katerih najboljša četvorica vpliva na plašment družine in poedince, verificirane članice klubov J.S.Z.S. — 3. Klasifikacija družine se bo vršila po pravilih J.L.A. Z-e. Zmagovalna družina dobi naslov »Prvak Jugoslavije v crosscountry teku l. 1934«, najboljša poedinka pa naslov »Prvakinja Jugoslavije v crosscountry teku l. 1934«. — 4. Nagrade: Zmagovalna družina si pribori prehodni pokal, prav tako si pribori prehodni pokal tudi prvakinja po pogojih čl. 34. t.p.p. J.L.A. Z-e. Prvih 6 (šest) prejme plakete. V slučaju, da bodo naknadno še darovana častna darila, bo podzveza obvestila klube potom službenih objav. — 5. Prijave s prijavnino 50 Din za družino, 10 Din za poedinko, je poslati najkasneje do 1. aprila opoldne na naslov: Ljubljanska podzveza J.S.Z.S., Ljubljana, kavarna »Evropa«. Prijave brez prijavnine in zakasnele prijave se ne bodo upoštevale. — 6. Teknuje se po pravilih J.L.A. Z-a.

Jugoslovanska akademska smučarska organizacija priredi v pon., 25 t. m., v Planici tekme v smuku in slalomu za akademsko prvenstvo pod pokroviteljstvom rektorja g. dr. Slaviča. Tekmovali bodo naši najboljši smučarji-akademiki; izven konkurence se udeležijo tekmovalca tudi Norvežani. Prijave se bodo sprejemale pri Tamarji v Planici do nedelje zvečer. V slučaju neugodnih vremenskih in terenških prilik se vrše tekme pozneje. — Ob tej priliki priredi J.A.S.O. skupen izlet akademikov-smučarjev v Planico. Da bo omogočen ogled mednarodnih skakalnih tekem bo odhod že v soboto ob 12 Zbirališče ob 11,30 na glavnem kolodvoru. Povratek bo v ponedeljek zvečer. Vojna četrtinaka.

Telovadni učitelji v tečaju

Mrzli Studenec, 21. marca.

Pokljuka, nekdanj od jeseni do pomladi pozabljen, je postala z novim domom smučar. Kluba Ljubljane močnega zimskosportna postojanka. Vso zimo je bilo pestro življenje na krasnih smučskih terenih, ki se razprostirajo ure in ure daleč od Podjela do Debele Peči, od Koprivnika do Konjščice. Te dni so tukaj zaključili enomesnični smučski tečaj za srednješolske telovadne učitelje, ki ga je priredilo ministrstvo za telesno vzgojo naroda s pomočjo zimskosportne zveze v Ljubljani. Ta tečaj pomenja brez dvoma velik uspeh v našem smučarstvu, kakaj izobrazilo je 54 novih smučskih delavcev, ki bodo širili beli sport zlasti v južnih krajih, kamor je smučanje šele zadnja leta pričelo prdirati.

Tečaj, ki ga je vodil referent ministrstva za telesno vzgojo prof. Krejčič in v katerem so poučevali izkušeni učitelji gg. Tavčar, Kveder, Sirčelj in Rus, je bil na strogi internatski podlagi. Vlado je prava sportna disciplina, katere so se tečajniki vzorno držali kljub temu, da je bil delovni program zelo obširen in naporen. Ob večernih urah so se vršila redna predavanja, pri katerih so sodelovali poleg zveznih smučskih učiteljev tudi ga. dr. Bacičeva, kapetan Tauber, dr. Hribar in trener Ulag. Kljub temu, da je bila ves čas tečaja obvezna popolna abstinenca alkohola, še je vsak večer razvila prijetna zabava s petjem in glasbo in s pesirimi ljudskimi pesmi, katere so plesali novi smučarji iz stare Srbije. Točno ob desetih je nastopil vselej čas počitka.

Na koncu tečaja so se vršili praktični in teoretični izpiti, katerim so prisostvovali tudi g. dr. Bacič kot zastopnik ministra dr. Hanžeka, inšpektor g. Vojinovič za prosvetno ministrstvo in g. Joso Gorec za zimsko-sportno zvezo. Tečajniki so absolutirali tudi tekme v smuku in v slalomu in pri tem so zlasti nekateri začetniki pokazali naravnost presenečljiv uspeh.

Snoči se je vršil v veliki dvorani smučarskega doma poslovilni banket, na katerem je prišla do izraza hvalnečestitke vodstva tečaja in do gospodarja g. Kende, ki je ves čas neumorno skrbel za vse udobnosti, ki jih more nuditi moderna smučska postojanka na Pokljuki. Danes zjutraj so se odpeljali zagoreli tečajniki na saneh na Bled, od koder so krenili v Ljubljano in nato v svoje kraje.

Tekom tečaja je ministrstvo za telesno vzgojo pod vodstvom g. dr. Baciča izdelalo 600 m dolg smučski film, ki bo služil propagandi za beli sport.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Petek, 23. marca: 11 Solska ura: Ne krad! (Pero Horn). 12.15 Plošče. 12.45 Poročila. 13.00 Čas, plošče. — 18.00 O gluhomem deci (Vilko Mazi). 18.30 Izlet za nedeljo (dr. Rudolf Andrejka). 19.00 Sokolski vestnik (Luboj Franc). 19.30 Predavanje Narodne odbrane. 20 Prenos iz Zagreba. 22 Čas, poročila plošče.

Sobota, 24. marca: 12.15 Plošče. 12.45 Poročila. 13.00 Čas, plošče. — 18.00 Plošče, stanje cest. 18.30 Interview z reporterjem. 19.00 Lj. nauk o dobrem in zlu III: Razumnostna zveza med čuvstvom in vestjo (prof. Veber). 19.30 Zunanji politični pregled (dr. Jug). 20.00 roje M. Jelčič slagerje s spremljevanjem jaza. 20.45 Saxofon solo (Miloš Slicher). 21.15 Resni samospeli, izvaša Jože Likovič. 21.45 Čas, poročila. 22.05 Klavir in harmonij, izvajata gđc. Gnjezda in g. Kaškarov.

Drugi programi:

Petek, 23. marca, Belgrad: 19.20 Lahka gl. in nar. pesmi. Zagreb: 20 Vok. koncert dr. VI. Kostića. 20.30 Koncert na dva klavirja. 21.30 Pesmi iz Povardarja (Vas. Hadži-Manovič). Dunaj: 17.10 Koncert. 19.05 Moje srce je na Dunaju (konc. dun. simf. ork.). 21.45 Velikonočna gl. Budimpešta: 17.30 Cig gl. 18.30 Lohengrin (Wagnerjeva opera). Milan-Trst: 20.40 Plošče. 21 Ork. gl. Rim: 21 Milan. Praga: 16 Lahka gl. 17.05 Kom. gl. 19.20 Marš. 20.30 Wallenstein (igra). Varšava: 20.15 Simf. kon. Sobota, 24. marca, Belgrad: 20.20 Pester večer. — Zagreb: 20.15 Radiorsk. sodel. Irske Komarevske. 21.15 Lahka gl. 21.45 Fleana gl. — Dunaj: 17.40 Koncert dun. simfonikov. 20.05 Laval, simf. uvertira. 20.25 Laval, drama Ed. Stuckena. 21.45 Dun. simfoniki. — Budimpešta: 17.00 Sal. gl. 20.00 Cig. gl. 21.00 Peter in Pavel, veseloigla. — Milan-Trst: 20.40 San Marino, komična opera Silverja. — Rim: 20.40 Plošče. 21.00 Prenos opere. — Praga: 19.35 Radijski potpouri. 21.00 Grška gl. — Varšava: 18.20 Viol. gl. 20.00 Lahka gl. 21.20 Klav. gl. Chopina. — Vsa Nemčija: 19.00 Porenski Abderiti.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; štenlovanjski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm visoka petlinna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Staroznana trdnjava
F. M. Schmitt
Ljubljana, Pred Škofljo 2
priporoča bogato zalogo ročnih torbic, listnic, denarnic, kovčkov za pračnike po znatno znižanih cenah.
Oglejte si izložbe in cene!

Namočeno polenovko
vsak dan do velike noči
dobite pri I. Buzzolini,
za škofljo. (1)

Portal
steklena vrata z železno
roleto, skoraj novo - na-
prodaj. Poizvedbe od 3
do 4. Prešernova št. 19,
Zelena jama. (1)

Pohištvo
Novo spalnico
9 komadov za 1600 Din
prodaj. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 3232. (1)

Obrt
Krušno moko in
rženo moko
vedno svežo,
kupite seho zgodno pri
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 24

**PREMOG
DRVA IN
Karbo paketi**
pri **IV. Schumi**
Dolenjska cesta
Telefon št. 2951

**Inserirajte
v
Slovenca!**

Svete ure za veliki teden

Sveta ura v čast žalostni Materi
Božji: Mati s prebođenim sreem
Cena Din 3-
Sveta ura: Z Jezusom na oljski gori
Cena Din 3-
Sveta ura: Jetništvo na veliki če-
trtek, jetništvo v tabernakelju
Cena Din 3-

Vse te knjižice ima v zalogi prodajalca
H. Ničman - Ljubljana
Kopitarjeva 2

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)
lahko plačate naročnino za »Slovenca« »Domo-
liuba« in »Bogohuba«, naročate inserate in dobite
razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zju-
tra do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne
Telefonska številka 3030.

Velepomembna novost

FRANA ERJAVCA

ZBRANO DELO

UREDIL DR. ANT. SLODNJAK

Prvi zvezek

★

VSEBINA:

Uvod (Življenjepis Fr. Erjavca, spisal ured-
nik dr. Slodnjak) — Žaba, Mroviča, Vul-
kanske moči, Kako se je Sigmund z Golovca
po svetu godilo, Veljod, Živali poponice,
Odkod izvirajo gljive in kako se soreninajo,
Rastlinske svatbe, Rak, — Opomnje, Ured-
niškovo poročilo.

Obseg 264 strani, 9 slik na umetniškem
papiru.

Naročnikom »Zbirke domačih pisateljev« je
knjiga že razposiljena. Cena vezanemu iz-
vodu za nenaročnike Din 60—

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA
LJUBLJANA

Zahvala

Dne 20. t. m. smo pokopali žal prerano umrlega, pradra-
gega nam soproga, očeta, starega očeta, brata, tasta in strica,
gospoda

Antona Jeršina

posestnika in mesarja na Primskovem pri Kranju.

Vsem mnogoštevilnim prijateljem in znancem, ki so ga
od blizu in daleč prišli pokropiti na mrtvaškem odru, ter vsem,
ki so ga v nepričakovanem številu na zadnji poti spremili,
izrekamo najlepšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo še go-
spodu zdravniku dr. Novoselskiju za njegov požrtvovalni trud
in skrb ob priliki kratke a mučne bolezni, prečastiti duhov-
ščini, gospodu županu Pircu iz Kranja, zastopnikom požarne
brambe, darovalcem vencev in cvetja, ter mnogoštevilnim sta-
novskim tovarišem

žalujoci ostali.

Umrla je naša soproga, mamica, hčerka in nečakinja,
gospa

Deva Kralj - Volavšek

Zemeljski ostanki se izroče zemlji v soboto, 24. t. m.
ob 4 popoldne iz Splošne bolnišnice.

Ne pozabimo Te nikdar!

Goričane, Sarajevo, Ljubljana, dne 22. marca 1934.

Žalujoci rodbine:

VOLAVŠEK, KRALJ, GREBENC

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem nazna-
njamo žalostno vest, da je naša mama, stara mama,
tašča, gospa

Jerica Gogala roj. Svolišak

umrla danes zjutraj ob petih, previdena s sv. zakra-
menti, v starosti 76 let.

Pogreb predrage pokojnice bo v soboto 24. marca
1934 ob pol treh popoldne izpred mrtvašnice Zave-
tišča sv. Jožefa, Vidovdanska cesta št. 9.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek,
dne 26. marca ob sedmih zjutraj v frančiškanski
cerkvi.

Ohranimo plemeniti materi trajen spomin!

V Ljubljani, dne 22. marca 1934.

Sinovi:

Ivan, župnik, Josip, direktor trg. šole, Franc,
ind.-komercijelni ravnatelj, Niko, bančni uradnik,
dr. Stanko, profesor in univ. docent.
Sinahe, vnuki in vnukinje.

Zahvala

Vsem cenjenim občanom, znancem in prijateljem, ki so
našo ljubo mamico

Marijo Agnola

v tako velikem številu spremili k večnemu počitku, izrekamo
najsrčnejšo zahvalo.

Glince, dne 22. marca 1934.

ZALUJOCI OSTALI

Vajenci

Vajenca (-ko)
zdravega, pridnega in po-
štenega - se sprejme. —
Prednost z znanjem nem-
ščine. Ponudbi je prilo-
žiti šolska spričevala in
sliko. — R. Dolinar —
trgovina, Jesenice. (v)

Kot vajenec

bi vstopil zdrav, čvrst
dečko za ključavničarstvo
ali mehaniko. Naslov pri
župnem uradu Mirna. (v)

Vajenec

za trgovino železnine v
Ljubljani — se sprejme.
Oskrba v hiši. Naslov v
upravi »Slov.« št. 3180. v

Denar

Hranilne knjižice
Vzajemne posojilnice ali
Ljudske posojilnice ali
Hranilnice kmečkih občin
v Ljubljani - ugodno kup-
im proti gotovini. Pon-
udbe na upravo »Slov.«
pod »Gotovina 30« (d)

Ženitbe

Kuharica
z 22.000 Din gotovine bi
poročila drž. uslužbenca.
Pismene ponudbe na upr.
»Slov.« pod »Dolenjka«
št. 3231. (z)

Razno

Hranilne knjižice
in prepise prvovrstnih tu-
kajšnih denarnih zavo-
dov jemliemo do prekli-
ca zopet v račun A. & E.
Skaberne, Ljubljana. (r)

Davčne prijave

pridobnina, rentnina, iz-
vršuje strokovnjaško —
»Gospodarska pisarna«,
Miklošičeva 7-11. nadst.

GREŠITE MNOGO
Čako ne čitate redno
SLOVENC

Ludvik Ganghofer: 46

Samostanski lovec

Hlapec je okleval z odgovorom; ošinil je s po-
gledom ženo. »Daj, stopi z nama malo ven pred
hišo.«

»Delal sem ves dan in sem utrujen.«

»Pa boš moral danes še dobro vzeti pot pod
nogo!«

»Zakaj? In kam?«

»Zakaj, boš zvedel, in kam, boš videl.«

Wolfrat se je zasmejal. »Potem sem pa res
radoznal. Kdo pa hoče kaj od mene?«

»Valpet!«

»Valpet!« je ponovil Wolfrat presenečeno.

»Tako?« Pogladi si je z roko lase in vstal. »Po-
tem, da, potem pa moram že iti. Toda... če sem
slišal prav, je valpet že od petka na lov... res
vidva sama sta mi pravila, ko sem iskal sestro
na planini. Kaj pa hoče od mene... tam gori?«

Hlapec sta ga hotela prijati; a on je stopil za
korak nazaj, in stisnil roke v pesti. »Oho! Mar
misliš tako? Sam grem z vama, ker želi valpet
tako. Toda dotaknil se me nihče ne bo, sicer
udarim!«

»Pa pojdi takole«

Wolfrat je vzel klobuk z droga ob peči in
stopil k svoji ženi. »Bog s teboj, Zefal! Jutri do
večera bom pač spet doma.« Dal ji je roko in
dvignil fanta k sebi.

»Oče,« je potožil Lipče, »ne me tako stiskati!«

In ko je dečko stal spet na nogah, je začel mi-
gati z rameni in stegati ročice, kakor da bi imel
vse koščice iz sklepov in bi jih moral spet urav-
navati.

»Pojdimo!« je dejal Wolfrat in odšel pred
hlapecema iz izbe.

»Mamica,« je vprašal Lipče, »kam pa mora
oče?«

Zamolko ihtel se je vrgla Zefa čez mizo; ob-
čutila je, kakor da bi ji nekaj ledeno mrzlega
zviška padlo na srce.

Ko je stopil Wolfrat iz hiše, sta ga hlapca
nenadoma zgrabila, ukaznik je vrgel vrv, in pre-
den je Wolfrat mogel sploh pomisliti na obrambo,
je že imel roke zvezane na hrbtu. Spregovoril ni
nobene besede več. Le, ko so prišli skozi ograjo
na cesto, je pogledal na nagrobno deščico svojega
otroka.

»Moli, moli,« je govorila deščica, »morda si ti
prvi na redu.«

Tedaj je pritekel hlapec, ki ga je poslal go-
spod Henrik, ves zasoplen doli po cesti. Obstal
je pred njimi.

»Ali hočeš kaj?«

Odkimal je in jih pustil po poti. Dočim je
gledal za njimi, je začul iz Eggerjeve hiše glasno
vpitej in zmešano kričanje, potem tuleč ženski
glas. Takoj nato je po vrtu pritekla dekla.

»Kaj pa imate pri vas?« je vprašal hlapec.

»Gospodinj! se je nekaj zgodilo, teči moram
po padarja.«

Stopil je ob njo. »Povej vendar, kaj je gospo-
dinji?«

»Bolezen jo daje že nad leto dni in jo pri-
jemlje čedalje huje. In padar je rekel, da bo
zdrava samo, če použije kozorogove srčne križe.
Gospodar ji pa tega ni mogel preskrbeti in je
zato gospodinja z njim grdo ravnala, tako da je
bil v hiši večer ravs pa kavs. Danes na večer sta
si spet skočila v lase, in je gospodinja v jezi sko-
čila iz postelje in ga udarila s preslico po glavi.
Taktat se je spotaknila in je lopnila po tleh —
tako debela, kakor je — pa se ji je moralo znotraj
kaj utrgati, in zato moram po padarja...«

Dekle je bilo za hlapca preveč urno; zaostal

je in počakal na ukaznika, ki je oba hlapca in
ujetnika spremljal samo nekaj časa.

Mrak je prešel v noč. Ko sta hlapca z Wolfra-
tom pustila za sabo hiše v Jezeru in prišla v gozd,
sta užgala baklo; svetilec je šel naprej, za njim
Wolfrat in zadaj hlapec; vrv, s katero je bil zve-
zan Wolfrat, si je pridrtil za usnjeni pas. Zaradi
slabe poti sta hlapca spregovorila samo poredko
kako besedo. Wolfrat se ni niti enkrat oglasil.
Temno je strmel predse na stezo ali pa v gozd,
kjer je rdečkasti svit kadeče se bakle povzročal
pošasten boj med blede, nemirno švigajočo svetlo-
bo in črno temo; vse je dobivalo življenje; maho-
vite skale so bile podobne glavam pošasti, kakor
bi se porajale iz zemlje; polomljena debela s su-
him vejevjem so se pojavljala iz teme kakor ve-
likani s šetinstimi lasmi in z rokami, iztegnje-
nimi za lov.

Ko je Wolfrat ponoči pred petimi dnevi hodil
to isto pot, je bilo v gozdu tiho in temno. In hodil
je bolj počasi. Kajti Kristus, ki ga je nosil na
ramah, se je z razprostrtimi rokami zadrževal sedaj
ob debeli, pa spet ob veje — »prav, kakor bi me
hotel zadrževati,« se je domislil solar. Na plani-
nah so uro dolgo počivali; potem je šlo dalje.

Svitilo se je, ko so se bližali Križevju. V ostrih,
temnih potezah se je odražala sveta podoba od
bledega neba. Ko je Wolfrat opazil, ni mogel
več dvigniti pogleda s tal. In ko je šel s sklonjeno
glavo in s plašnimi očmi mimo križa, mu je mrzla
groznica stresla srce. »Saj vendar živi, nisem ga
ubil!« mu je jeknilo v duši. Pa se strah ni hotel
umakniti. In eno je vedel: moliti ne bo mogel v
svojem življenju nikdar več, odkar je na tem me-
stu z ustnicami hinavsko zlorabil ime božje v tem,
ko je snoval morilno misel v svoji glavi. Saj ni
mogel moliti na grobu svojega otroka; kolikokrat
tudi je začel: »Oče naš...«, vedno se je prikazal
pred njim okrvavljeni križ in mu zaprl usta.

Oddahnil si je, ko so minili strašni kraj. Čez
Peščeno drago sem, so se v jutrnem somraku že
prikazovale kočje. V skalovju so se žuli odskoki
kamenja, ki ga je prožila prehajajoča divjad.
Redki oblaki, temno višnjevi, so pluli pomalem
na bledem nebu.

Ko so prišli do koč, se je povsem zdanilo.
Spustili so se na klop pred gospodnjo kočjo; vrata
so bila še zaprta, vse je bilo tiho, celo studenec
je žuborel zaspano, kakor da bi bil ponoči usah-
nil in bi začel teči spet šele zdaj, ko se dela dan.

V lovski koči je spal Hajmo na svojem ležišču, in
brat Severin, ki bi bil moral pri njem čuti, je
smučal na klopi ob ognjišču. Zvečer prej je opravi-
l težak posel: prav sam je moral zmagati tretji
»parček« reherberana in štajčana, ker je vzel go-
spod Henrik valpta k sebi v izbo, da bi naredil
na senu prostor za Gitko.

Gospod Schlutemann, ki mu je manjkala pri-
rajena »posteljna teža«, se je zbudil najprej. Tiho
je odprl polknice in zapazil hlapca in solarja; po-
stal je za trenotek in se dvomeč popraskal po
glavi; potem je odšel ven, pri čemer je zbudil
gospoda Henrika.

Wolfrat in hlapec sta vstala, ko je stopil val-
pet skozi vrata; majneje z glavo se je približal ujet-
niku, ni grmel in ne bliskal z očmi kakor sicer,
samo resen občutek mu je zvenel v glasu, ko je
rekel Wolfratu: »Polzer, Polzer! Kaj si sedaj na-
redil! To bo prineslo nate težak dan!«

Wolfrat bi imel raje, če bi valpet kričal in
mahal s pestmi, kakor da bi ga hotel na mestu
pobiti na tla. Tako pa ni imel dovolj mirnega
glasu, ko je temno pogledel kvišku in odgovoril.
»Ne vem, kaj imate v mislih, gospod! Pa bi rad
doznan, zakaj so me vaši ljudje napadli in me na
vrvi privedli sem kakor vola v mesnico!«

(Dalje.)